

Iskra

33

Argonavti

Novogoriški hotel »Argonavti« je bil doslej vrsto let predmet številnih kritik, dobra tarča različnih šal in pripomb, saj je s svojo »inovatorsko tehnologijo in arhitekturo« dodobra pokazal, kam nas lahko pripeljeta navlnost in slepo zaupanje raznim nepremišljenim »inovatorjem v arhitekturi in uporabi dvomljivih gradbenih materialov.« Tako je po pompozni otvoritvi hotel ostal dolgo vrsto let kamen spotike, kot neokusni in propadajoči vrinek v sicer moderni in lepo izoblikovani ambient Nove Gorice, da o izgubljenih milijonih in neštevilnih prisilnih upravah, prav tja do likvidacije sploh ne govorimo.

Zdaj pa so »Argonavti« znova oživel. Dobili so novo preobleko in podobo in, kar je najvažnejše, postali so koristen in v prihodnosti tudi perspektiven objekt tega našega novega mesta ob meji. Iskra Delta je namreč skupaj z novogoriško občino in drugimi »Argonavti« docela prenovila in v četrtek, 19. t. m. so bili v nekem smislu »Argonavti« s sejo delavskega sveta DO Iskra Delta izročeni svojemu novemu namenu — študijsko-informativnemu centru Iskre Delte. V njem se bodo namreč šolali vsi sedanji in bodoči uporabniki Iskrinih računalnikov in njenih sistemov, bodo pa tudi prizorišče najrazličnejših simpozijev, konferenc in posvetovanj tako, denimo, bo že prihodnji teden v obnovljenih »Argonavti« simpozij Informatica 85.

Skratka, »Argonavti« so se znova zasedrili v Novi Gorici in tako postali eden izmed prvih in pomembnih računalniških središč pri nas. V tem pa je tudi bistvo obnove tega objekta, ki je tako končno našel svoj pravi smisel in tudi pomen.

D. Ž.

V bivšem hotelu Argonavti v Novi Gorici so minuli četrtek slavnostno predali svojemu namenu nov izobraževalni računalniški center Iskre Delte. To veliko pridobitev za Iskro Delto, celotno SOZD Iskra in Novo Gorico so si ogledali tudi delegati delavskega sveta Iskre Delte zatem pa so imeli slavnostno zasedanje v prostorih novega centra. Več o tem poročamo na 3. strani. (Foto: Marko Rakušček)

Z zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra

Poslovanje Iskre v letošnjem letu, priprave planskih dokumentov v Iskri za prihodnje srednjeročno obdobje, Iskri na zunanje-trgovinska menjava, prizadevanja za še boljše delo INO mreže, poslovanje firme Iskra Electronics Inc. New York, predvideni strateški razvojni programi Iskre v prihodnjem srednjeročnem obdobju in pa financiranje surovinske baze so bila področja, katerim so dali delegati delavskega sveta SOZD Iskra največji poudarek na svojem zasedanju v sredo, 25. septembra.

V okviru izredno obsežnega in pomembnega dnevnega reda je delavski svet SOZD Iskra na letošnjem že 8. zasedanju najprej razpravljal o izvajanju sklepov svoje še predpočetniške, junijske seje, zatem pa je poslušal poročilo o poslovanju celotne Iskre v prvih letošnjih šestih mesecih. Ker smo o tem poslovanju v našem tedniku že obširno poročali, naj tokrat zapišemo le mnenje delavskega sveta, da so bili poslovni rezultati dokaj ugodni, da pa nikakor ne moremo in smemo biti zadovoljni z letošnjim izvozom.

O Iskri na zunanje-trgovinski aktivnosti je pozneje poročal tudi Mitja Tavčar iz Iskre Commerce. Kot enega izmed vzrokov za precejšnje izpade v tem letu je navedel problematiko medsebojnih dobav v Iskri in poudaril, da smo, žal, tudi sami sebi slab dobavitelj. V izvozni oceni do konca leta je dr. Tavčar omenil številko 246 milijonov dolarjev, kar je 92% letošnjega načrta. Je pa ta napoved, kot je poudaril, precej tvegana zaradi vprašljive višine izvoza Telematike v SOZD v teh preostalih mesecih do konca leta.

Prav v zvezi z izvozom Telematike je delegat tega kranjskega kolektiva opozoril na problem nedobav podstavov in elementov. Delavski svet je zato pozval vse tiste Iskrine delovne organizacije, ki posredno sodelujejo v izvozu Telematike, da do nje uresničijo svoje obveznosti. V nasprotnem primeru bo znašal izvozni izpad Telematike okoli 15 mi-

lijonov dolarjev, celotna ocenjena izvozna številka vseh Iskrinih tovarn pa bo zdrknila na pičlih 230 milijonov dolarjev, kar pa je daleč pod izvoznim planom za letošnje leto.

Podobno kot o poslovanju Iskre v letošnjem prvem polletju, je Zoran Polič poročal tudi o Iskrinih razvojnih možnostih v srednjeročnem obdobju 1986—1990 s smernicami in elementi za pripravo temeljev planov. V večini Iskrinih delovnih organizacij precej kasneje pri pripravi svojih srednjeročnih planov, pri čemer pa velja poudariti, da je bil prvi osnutek analize pripravljen že koncem lanskega leta. Zaradi teh zamud je delavski svet pozval samoupravne organe po delovnih organizacijah, da pospešijo delo pri pripravljanju planskih aktov.

Tokrat so imeli delegati pred seboj drugi osnutek omenjene analize razvojnih možnosti. Dokument med drugim poudarja, da bo Iskra v bližnjem srednjeročnem obdobju še povečala intenzivnost vključevanja v mednarodno delitev dela, tako da bi leta 1990 izvozila že polovico proizvodnje. Da pa bi to dosegla, bi morala povečati delež tehnološko in kakovostno zadovoljivih proizvodov, ki se bodo lahko konkurenčno vključili na tržišča razvitih industrijskih dežel. Prevladujoč bi moral postati tudi delež naprav in sistemov.

Z razvojnimi možnostmi Iskre v prihodnjih petih letih je bilo posredno povezano tudi poročilo Rada Faleskinija o 8. internem posvetovanju o pro-

blematiki RR dejavnosti v Iskri ter o predvidenih strateških razvojnih programih. Po usklajevalnem postopku — njegov namen je bil opredeliti osnove za pripravo srednjeročnega plana RR dejavnosti — bomo imeli po sedanjem predlogu v bližnji prihodnosti 12 strateških razvojnih programov. To so: mikroelektronika, računalništvo, optoelektronika, teleinformatika, aktorika in avtomatika, robotika, merilna tehnika, profesionalni elementi, avtoelektrika in avtoelektronika, električni rotacijski stroji, elektronski in elektromehanski sestavi in kot 12. razvojni program — skupne tehnološke osnove.

Glede na izreden pomen Iskrine mreže poslovnih enot v tujini za Iskrin izvoz in vse bolj tudi uvoz, je bilo v središču pozornosti delegatov na 8. zasedanju tudi poročilo Janeza Vipotnika o delu Poslovnega sveta ZT skupnosti. V poltretjem letu potem, ko smo v Iskri sprejeli dokument o skupnem upravljanju lastnih in mešanih podjetij ter predstavnike v tujini, je Poslovni svet odigral pomembno vlogo. Med drugim je obravnaval vprašanja kapitalizacije, tekočega vzdrževanja, probleme terjatev in obveznosti med delovnimi organizacijami in — INO firmami, problematiko tržnih informacij, problematiko lastništva, problematiko uspešnosti poslovanja teh firm, nagrajevanja delavcev in kadrovske politike.

Glede kapitalizacije INO-firm je Poslovni svet ugotovil, da

so skoraj vse te firme podkapitalizirane. Prav zato je sprejel stališče, da je treba finančne rezultate zunanjih firm v največji možni meri uporabiti za njihovo kapitalizacijo. Velik problem so tudi terjatve in obveznosti med Iskrinimi tovarnami in našimi firmami v tujini.

Te terjatve naraščajo ter s tem ogrožajo tekoč likvidnostni položaj. Prav ob tem velja opozoriti na besede Janeza Vipotnika, ko je poudaril, da pri ustanavljanju Iskrinih poslovnih enot v tujini nikoli ni bilo v ospredju želja po dobičku, po nekem »profitu«, pač pa vedno le povečevanje izvoza in v zadnjem času tudi uvoza.

V nadaljevanju zasedanja so se delegati seznanili s poslovanjem firme Iskra Electronics Inc. New York, o čemer je poročal Andrej Vrhovec. Med drugim je poudaril, da bo že v nekaj dneh, najverjetneje do 15. oktobra, izdelan sanacijski program, ki bo obravnaval celoten kompleks ukrepov.

Med pomembnejše točke dnevnega reda moramo vsekakor uvrstiti tudi problematiko financiranja surovinske baze. To vprašanje je bilo že na dnevnem redu 6. zasedanja delavskega sveta, vendar so ga na zahtevo Široke potrošnje takrat umaknili.

Na njeno zahtevo sta to problematiko ponovno preučila finančni kolegij SOZD Iskra in Odbor delegatov podpisnic SaS o združevanju dela in sredstev za uresničevanje programov OZD v Iskri. Upoštevala sta tudi pripombe Široke potrošnje, tako da je delavski svet SOZD Iskra na tokratnem zasedanju osvojil kar njene sklepe. (Vse sklepe 8. zasedanja bomo objavili v prihodnji številki Iskre).

V odsotnosti predsednika DS SOZD Iskra je sejo vodil njegov namestnik Brane Suhadolnik.

LD

Razgovori Iskra-Gorenje

Pretekli četrtek sta se sestali vodstvi dveh največjih sestavljenih organizacij — Iskre in Gorenja, skupaj z direktorji delovnih organizacij v njunem sestavu, ki največ sodelujejo med seboj.

V izčrpnem razgovoru so analizirali gospodarski položaj obeh SOZD, izmenjali informacije o razvojnih programih in obravnavali nekatere tekoče probleme poslovnega sodelovanja. Glede na velik in razvejan obseg medsebojne menjave, ki znaša v obe smeri prek 8 milijard din, zlasti pa zaradi velike komplementarnosti proizvodnih in razvojnih programov obeh

organizacij so se dogovorili za formiranje dveh stalnih mešanih komisij. Prva bo redno obravnavala problematiko medsebojnih dobav, tekočih poslovno-tržnih aktivnosti in možnosti skupnih nastopov, druga pa bo redno delovala na področju usklajevanja in povezovanja razvojnih programov obeh organizacij. Na ta način se bo intenzivno sodelovanje, ki je bilo obojestransko ugodno ocenjeno, še okrepilo tudi s strateških vidikov, pomembnih tudi za širšo družbo, saj oba sistema skupaj zaposlujeta prek 50.000 delavcev, ustvarjata 450 milijard din celotnega prihodka in blizu 400 milijonov dolarjev izvoza letno.

Ljubitelji mikroračunalnikov so se organizirali

Na Pržanu bodo zakorakali skupaj

V torek, 17. septembra, so se po končanem delu zbrali v tovarniški jedilnici ljubitelji mikroračunalnikov in mikroračunalništva. Dogovorili so se, da bodo svoje vrste strnili, ustanovili računalniški krožek in se pričeli seznanjati z možnostmi, ki jih ponujajo tovrstni računalniki, skupaj, organizirano.

Sestanek, ki pravzaprav še ni predstavljal formalnega pričetka delovanja kluba, saj bo ustanovni občni zbor šele sledil pa je bil vendarle pomembna prelomnica v delu pržanskih računalničarjev — amaterjev. Dogovorili so se, namreč za pravila delovanja bodočega kluba, se zedinili glede ciljev delovanja in seveda jasno opredelili interese in pobude, ki so botrovali srečanju. Priprave na ta sestanek segajo že nekaj mesecev nazaj, ko je iniciativni odbor pod vodstvom najbolj vnetih računalničarjev pričel zbirati prijave za članstvo v bodočem klubu. Izkazalo se je, da je bila pobuda utemeljena, saj se je vabilu odzvalo kar 80 ljubiteljev mikroračunalnikov. Tolikšnega odziva pa seveda niso mogli prezreti niti samoupravni organi TOZD Tovarna TV sprejemnikov, ki so »klubu v ustanavljanju« odobrili znatno materialno pomoč: 10 mikroračunalnikov Sinclair ZX Spectrum, tiskalnik Epson FX 80 z vmesnikom, 5 zunanjih pomnilnikov (microdrive) z vmesniki in 5 računalniških kasetofonov. Računalničarji bodo delo lahko spremljali na 15 televizorjih; deset je črno belih, pet pa barvnih. Za klubske delo bodo ljubitelji uporabljali tovarniške prostore.

Vsebinsko delo v klubu bo zanimivo za slehernega člana, saj bo tematika prilagojena poznavanju računalništva. Na svoj račun bodo prišli popolni začetniki, kot tudi tisti, ki so že vešči samostojnega programiranja. Društveniki bodo spoznavali nižje in višje programske jezike na organiziranih seminarjih, ki bodo pripravljene za skupine, ki naj bi štele od 10 do 20 tečajnikov. Tako bo delo lahko potekalo ob ustrezni uporabi pri-

pomočkov in ne pred tablo »s kredo«.

Klub bo resda združeval ljubiteljske računalničarje, vendar pa si v tovarni od uspešnega dela kluba obetajo tudi uporabni korist: danes, npr., ugotavljajo, da bi s solidnim poznavanjem tudi jezika BASIC lahko kvalitetneje in hitreje

reševali marsikatero vsakodnevno zagato na delovnem mestu. Na videz precejšnja pomoč kolektiva društvu se bo tako lahko kmalu prelila nazaj v proizvodnjo, kjer bodo koristili lahko neprimerno večje.

Ustanovitelji kluba pa že danes

razmišljajo, da bi med dejavnosti te organizacije uvrstili tudi pripravljanje internih informacij na 36. TV kanalu, tako bi lahko učinkovito obveščali kolektiv o vseh bistvenih vprašanjih, pomembnih za samoupravno odločanje.

Stane Fleischman

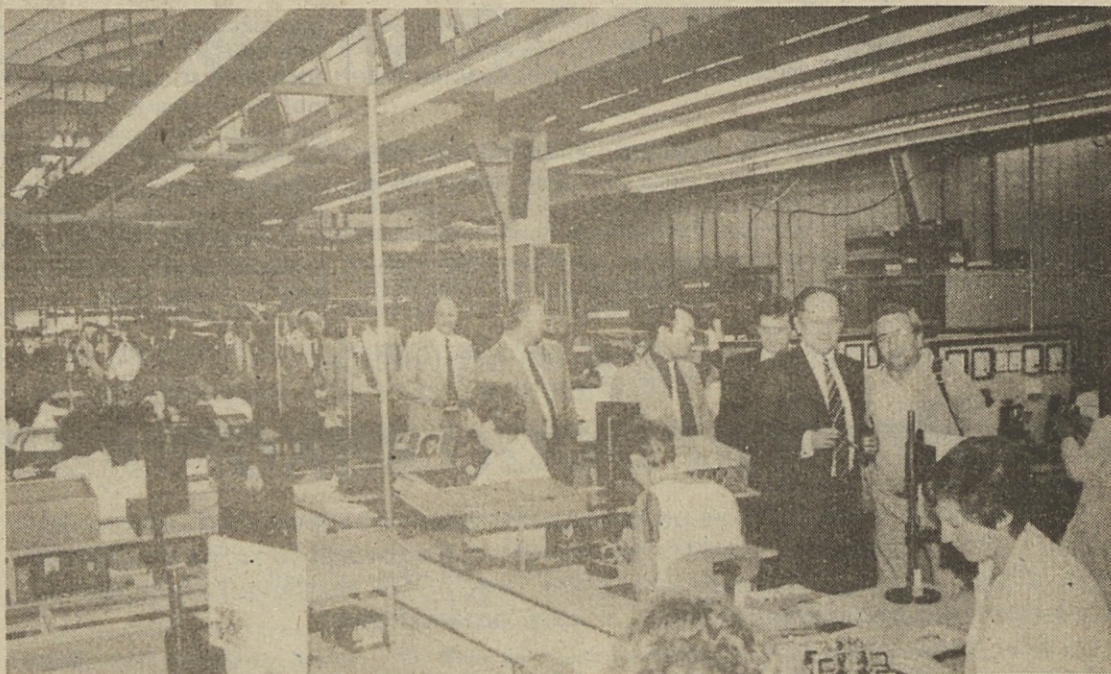

TOZD TV, Pržan — Tudi poznavanje programskega jezika BASIC sodi med znanja, ki lahko koristijo pri vsakodnevnem delu. Še večje pa bodo koristile današnje naložbe v prihodnosti: na Pržanu se namreč intenzivno pripravljajo na programsko preobrazbo. Spremembe pa bodo najprej zahtevale ljudi, ki bodo premogli več (tudi računalniškega) znanja.

Obisk nemške delegacije

V petek, 20. septembra je obiskala Iskra zahodnonemška delegacija, v kateri so bili župan in predstavniki mesta Regensburg ter predstavniki vodilnih bavarskih elektrodistribucijskih podjetij OBAG in REWAG, s katerimi Iskra zelo dobro sodeluje. Obe firmi sta dolgoletna kupca Iskrinih izdelkov. Večinski delež (99%) tu predstavljajo električni števeci, ki jih proizvaja DO Iskra-Kibernetika. Obseg letnih dobav znaša 6 do 8 milijonov DM. DO Iskra-Kibernetika je drugi največji dobavitelj električnih števecv omenjenima kupcema.

Goste je najprej v Ljubljani sprejel predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič, nato pa še podpredsednik Skupščine mesta Ljubljana Jože Slokar. Popoldne so se gostje v Kranju s predstavniki Iskro-Kibernetike pogovarjali o nadaljnjem sodelovanju. Ob tej priložnosti so si ogledali proizvodnjo števecv, film o Iskri in priložnostno razstavo novih programov tovarne števecv.

Iskra ZORIN

Razgovor z Vero Levovnik

Strokovne informacije in literatura so nam potrebni

Vsem nam je znano, da brez maksimalne in trajno racionalne uporabe lastnega znanja ne bo lahko. Toda, naše domače znanje bo le delček širšega svetovnega znanja. Torej, če se hočemo uveljaviti in se obdržati v mednarodnem tehnološkem razvoju, pač moramo biti polno inormirani o tem, kaj se dogaja v svetu okoli nas. Ob tem gotovo igra pglavilno vlogo strokovna literatura oz. strokovne informacije, ki nam jih v Iskri posreduje Indok center. Zato smo se za kratek razgovor o tej temi napotili k Veri Levovnik, ki nam je povedala:

»Res, strokovne informacije in literatura so nam potrebni, danes še bolj kot kdajkoli prej, pač glede na to, da je izvažati treba, da pa je hkrati na osnovi znanstveno teoretičnih in praktičnih raziskovalnih dosežkov nujno treba spet iskati nove rešitve. To pa pomeni, da moramo biti sproti oskrbljeni z najnovejšo tujo literaturo. Ne gre le za strokovne revije, ampak kdaj pa kdaj še bolj za druge strokovne informacije, ki bi jih potrebovali v optimalnem obsegu. S tem mislim predvsem na tiste tuje revije in informacije, ki so Iskrinim — kar 2000 raziskovalcem — najbolj potrebne pa naj gre za knjige, konferenčne materiale, ali pa zgolj za kopije člankov in referatov, za katere v knjižnicah Slovenije in Jugoslavije nimamo ustreznih revij.

Pri literaturi, ki jo dobivamo redno, bi bilo potrebno povedati, da jo redno naročamo v Angliji, v British Learning Library. Ta zveza deluje izjemno hitro in nam naklonjeno, kar pomeni po eni strani res velik uspeh, saj je vsaka nova informacija za našo propulzivno

dejavnost še kako potrebna, po drugi strani pa je seveda treba upoštevati tudi dejstvo, da so te vrste informacij tudi dokaj drage.

Druge strokovne informacije dobivamo tudi iz lastne baze podatkov, od koder dobivamo mnoge tudi najnovejše informacije in novosti v obliki računalniško čitljivih bibliografskih podatkov z abstrakti, ki jih potem doma v računalniškem centru precesiramo in izdelujemo t.i. hitre informacije, ki jih strokovnjaki, oz. dobavitelji uporabljajo in na osnovi njih pogostokrat že tudi oblikujejo predhodno sporočilo o problematiki. Poleg teh informacij pa informacije dobivamo še v drugih tujih informacijskih centrih, ki razpolagajo z absolutnimi zbirkami tistih baz podatkov, ki so za našo sestavljeno organizacijo zanimivi. Tu mislim predvsem na centre INKA in FIZ v Zahodni Nemčiji, kjer črpamo informacije pogosto retrospektivno tudi za več let nazaj. Za to vrsto proizvod se odločamo predvsem, ko gre za zelo specialistično in poglobljeno raziskovalno-razvoj-

no problematiko in zato v naših bazah na voljo ni dovolj kompletnih informacij.

Seveda pa za vso to široko dejavnost potrebujemo precejšnja devizna sredstva in to v glavnem konvertibilna. Naj navedem samo približno število: — letno potrebujemo za vse navedeno približno 60 tisoč dolarjev, če hočemo v Iskri zagotoviti neprekinjen dotok informacij vsaj v dosedanjem obsegu.

Zato je seveda navedeno kvoto deviznih sredstev potrebno zagotoviti do časa saj gre pogosto za abonmaje revij in baz podatkov, ki jih moramo plačati v prvem polletju tekočega leta, ali pa celo moramo plačati avanse za naslednje leto že v jeseni. Zelo neugodno namreč je, če se zgodi tako, kot se je npr. zgodilo letos, ko naša Iskra ni pravočasno priskrbela deviznih sredstev v ta namen in smo zato za naše strokovnjake izredno pomembne revije namesto januarja, pričeli dobivati šele maja. Iz tega seveda sledi, da naši strokovnjaki s študijem novosti v teh revijah niso zmožni

Dipl. ing. Vera Levovnik

pričeti brez časovnih zakasnitev, kar pa pomeni pot v zaostajanje za svetovnim razvojem. In prav od tod se sproža tudi vprašanje, zakaj do takih zakasnitev prihaja in zakaj za naše strokovnjake nujnih revij ni pravočasno v naši knjižnici. Odgovor se verjetno ponuja sam po sebi. Potrebe po ustreznih deviznih sredstvih za našo dejavnost bo nujno vključiti tudi v plane za srednjeročno obdobje in hkrati že tudi takoj za naslednje, 1986. leto, kot prvo leto uresničevanja srednjeročnega načrta in zagotavljanja ustrezne kvote deviznih sredstev ter ustrezna nakazila urediti vsako leto najkasneje do junija, da bi tako lahko kontinuirano in redno dobavljali, tako revije, kot druge strokovne, potrebne informacije.

Mara Oysenik

Računalniško podprta proizvodnja

Predstavljamo CNC center

Najbolj neposredne učinke uporabe informacijske tehnologije ugotavljamo pri načrtovanju, krmiljenju in nadzoru proizvodnih procesov. Tovrstna oprema je zelo raznolika — od numerično krmiljenih strojev (CNC), CAD in CAM sistemov, robotov, do povsem avtomatiziranih linij.

Število sodobnih obdelovalnih strojev se v Sloveniji naglo povečuje. Večina CNC strožnic in rezkalnih strojev je v naši strojni industriji, elektroindustriji in industriji prometnih sredstev. Največ teh strojev imajo v Železarni Ravne, TAM, Iskrinih delovnih organizacijah in Litostroju.

V kranjski Iskri uvajamo CNC tehnologijo od leta 1979, ko so se pokazale potrebe po skupnem CNC centru. Prav je, da tudi širšo javnost seznanimo z dejavnostjo in nalogami CNC centra v Iskri Kibernetiki.

Vloga centra

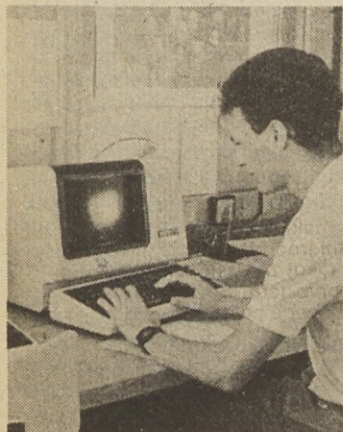
CNC center smo ustanovili lani v okviru DS ATS, oz. področja za proizvodnjo in tehnologijo. S posodabljanjem tehnologije v Kibernetiki smo dobivali vedno več numerično krmiljenih strojev (NC), kar je zahtevalo drugačen pristop k pripravi za njihovo nabavo in tudi za vključitev v proizvodnjo. Tovrstne stroje imamo v več TOZD, zato je bilo treba združiti znanje.

Z ustanovitvijo centra smo racionalizirali nabavo opreme za programiranje NC strojev in omogočili njeno smotno uporabo. Nabavljen je bil računalnik z aparturno in programsko opremo, ki omogoča poenostavljen in predvsem hitrejši način programiranja. S tem smo lahko zmanjšali število programerjev, ker zdaj lahko en strokovnjak programira več strojev. S specializacijo programerjev in z izmenjavo izkušenj, smo izboljšali tudi kvaliteto programov.

Organizacija NC centra

Center ima devet sodelavcev: vodjo, šest programerjev, enega sistemskega inženirja in tehnologa.

Ob zadnji naložbi smo kupili najnunjnejšo aparturno in programsko opremo in jo instalirali v prostorih centra:

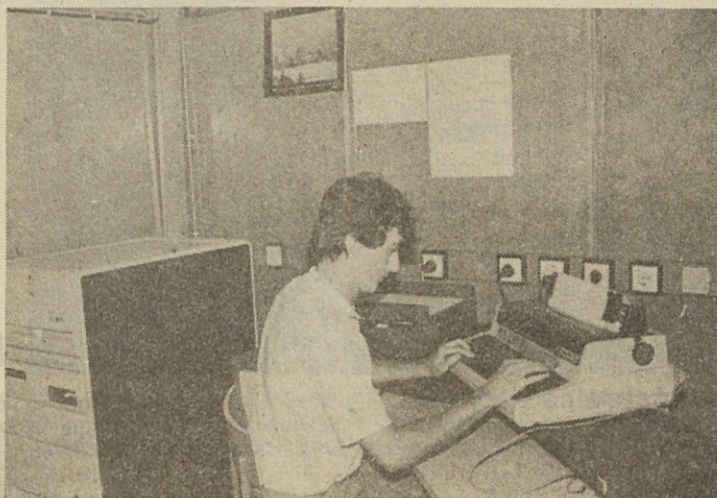

Delo z videoterminali VT 102

- računalnik PDP 11/23 PLUS s 512 kB delovnega spomina
- periferno opremo (trije videoterminali, risalnik in pisalnik)
- programsko opremo (NC programski sistem TC—APT s procesorjem, grafičnimi programi za videoterminala, pisalnik in risalnik

izdelavo programa se začne že pri izbiri ustreznega dela za posamezni NC stroj, ki jo opravijo tehnologi v TOZD. Tehnologi v TOZD morajo dobro poznati zmožnosti naših NC strojev, da lahko dobro sodelujejo z NC centrom.

Za dobro sporazumevanje med

Računalnik Digital PDP 11/23 PLUS omogoča hitrejše programiranje CNC strojev

za tehnologije struženja, vrtanja in freziranja, izsekovanja in prebijanja)

- FORTRAN 77 (prevajalnik za samostojno izdelavo programov)
 - postprocesorji za NC stroje
- Oprema CNC centra ustreza sedanjim zahtevam. Dobili pa bodo še dva videoterminala.

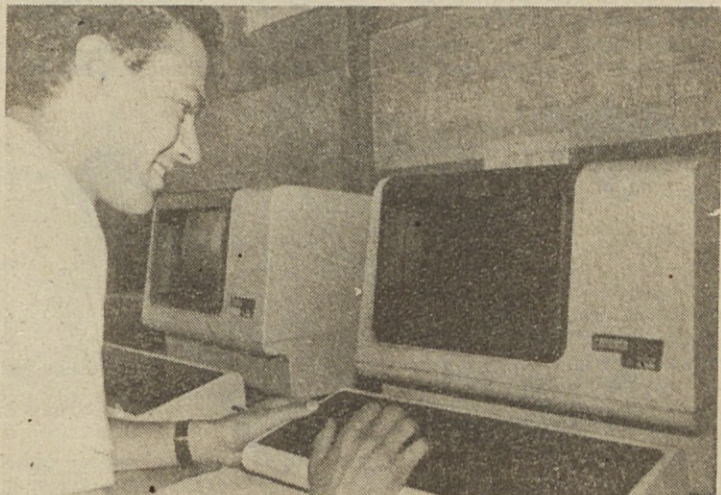
Delo in naloge NC Centra

V Iskri Kibernetiki imamo osem NC strojev za razne tehnološke obdelave, kot so struženje, freziranje in vrtanje, koordinatno brušenje in žična erozija. Zato ima NC center številne zahtevne naloge. Med njimi lahko omenimo izdelavo programov za posamezne NC stroje, izdelavo postprocesorjev za programiranje najbolj zahtevnih strojev, izdelavo in vodenje kartoteke orodij, izdelavo tehnološke banke podatkov, izobraževanje delavcev o NC tehnologiji ter organizacija in vodenje orodne službe.

Program center izdelava na osnovi zahtev tehnoloških oddelkov. Čas, ki je potreben za izdelavo programa, je odvisen od zahtevnosti obdelave in stroja. Priprava na

programerji in operaterji smo izdelali kartoteko orodij za posamezne stroje.

V teku je izdelava tehnološke banke podatkov, ki bo programerjem omogočala avtomatsko izbiro (s pomočjo računalnika) tehnolo-

Programiranje CNC strojev

ških režimov obdelave na NC strojih, glede na material obdelovanca, materiale orodja in tehnološke omejitve.

Pripravljamo tudi direktno povezavo NC strojev z računalnikom v NC centru (DNC). S tem bo prenos programov z računalnika na stroje potekal neposredno, brez luknjanih trakov.

V Orodjarni organiziramo skupno pripravljanje orodij, v katerem bomo povezovali celotne priprave za razne obdelave za vse NC stroje v DO.

Strokovnjaki kadrov, ki bi obvladali CNC tehnologijo v Kibernetiki nismo imeli, vendar smo jih uspeli v kratkem času usposobiti. Nekaj znanja in izkušenj so naši strokovnjaki dobili tudi v tujini, pri dobaviteljih tovrstne opreme in jo prenašajo na delavce, ki delajo na tem področju. Tudi za učence Iskrine srednje šole organiziramo dopolnilno izobraževanje po osnovah CNC tehnologije.

Uspešno sodelujemo tudi z drugimi OZD v SOZD, zlasti z DO Kondenzatorji v Semiču, ki prav tako uvaja to tehnologijo, s tovarno elektromotorjev v Železnikih in z Elektrooptiko. Povezovanja v SOZD je še vedno premalo, saj imamo v celotni Iskri okrog 60 NC strojev.

Besedilo in foto:
A. Boc

Tudi v Iskri tehnologija LCD

Prikazalniki s tekočimi kristali postajajo vse bolj pomemben in nepogrešljiv sestavni element sodobne elektronske opreme. Razvoj domače tehnologije je zato nadvse pomemben za domačo elektronsko industrijo in njeno uspešno uveljavljanje na mednarodnem tržišču kot tudi za JLA.

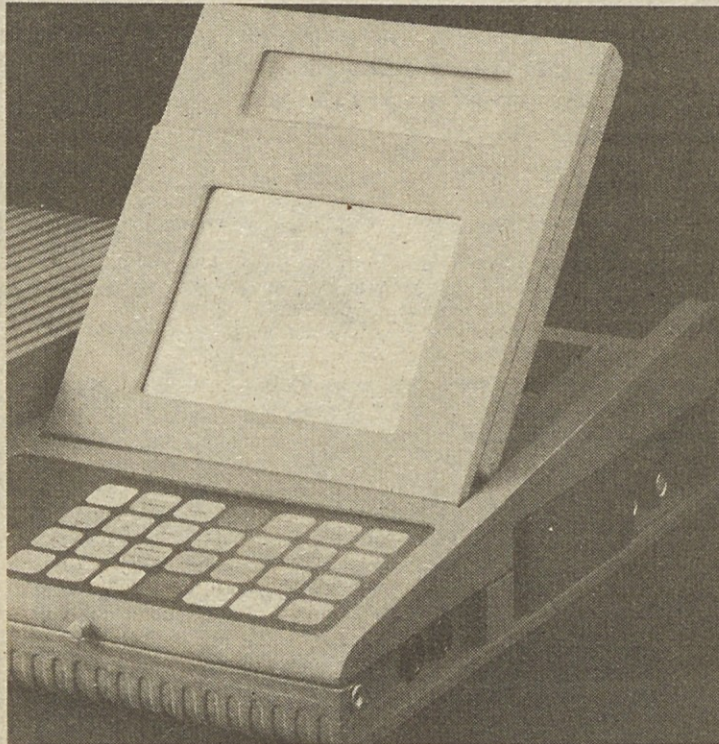
Optični zasloni na osnovi nematskih tekočih kristalov so si zaradi svoje majhne porabe energije osvojili urarsko industrijo, industrijo žepnih računalnikov, zabavno elektroniko, industrijo merilnih instrumentov ipd. V svetu so v precejšnji meri izpodrinili ostale optoelektronske prikazalnike v starejših napravah. Vzroki predvidene visoke rasti tržišča optoelektronskih prikazalnikov so in bodo v močnem usvajanju digitalne tehnologije z mikroprocesorji in drugimi integriranimi vezji.

Na Inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani se že vrsto let ukvarjajo z osnovnimi raziskavami strukture in dinamike tekočih kristalov. Z namenom, da bi svoje raziskovalne dosežke prenesli v prakso, so našli ustreznega partnerja v TOZD HIPOT iz Šentjerneja. Z izpopolnjevanjem strokovnjakov temeljne organizacije na inštitutu se je razvilo tesno sodelovanje, ki omogoča prenašanje najsodobnejših dognanj na področju tekočih kristalov v proizvodnjo.

V Šentjerneju so se uspešno lotili proizvodnje prikazalnikov LCD tudi s tem, da so veliko opreme skonstruirali sami, izdelali so opremo za brezprašne komore, rezalni stroj za steklene ploščice, sitotiskarske stroje, napravo za nanašanje plastične folije, sušilni sistem in komoro za polnjenje tekočih kristalov.

Zaenkrat poteka proizvodnja v okviru malih serij in osnovne velikosti izdelkov 50 x 300 mm. Izdelujejo predvsem prikazalnike za potrebe proizvodnje merilnih instrumentov, to so številčno statično krmiljeni 7 segmentni prikazalniki.

LCD optoelektronski prikazalniki, ki jih izdelujejo v TOZD HIPOT, se odlikujejo z majhno porabo energije, nizko pogonsko napeto-

ISKRASCOPE LCD. Digitalni osciloskop LCD z multimetrom je plod skupnega razvojnega dela TOZD Hipot iz Šentjerneja in Iskre Kibernetike iz Kranja in predstavlja vrhunski tovrstni izdelek v svetu

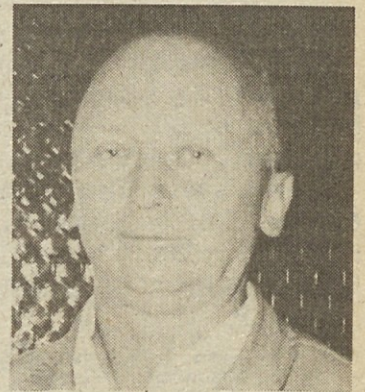
stjo in možnostjo izvedb raznih barv. Velika prednost LCD tehnologije pa je v tem, da se lahko relativno enostavno spreminja enostavna izvedba v skladu z zahtevami kupcev, zato velik del proizvodnega programa temeljne organizacije tvorijo specialne izvedbe po naročilu.

Jože Pirkovič, vodja proizvodnje, je povedal, da potekajo razgovori s kupci na osnovi podatkov, ki jih predloži kupec in ki se nanašajo na

obliko in velikost zahtevanih znakov, zunanje dimenzije prikazalnika, temperaturno področje delovanja, barvo, izvedbo kontaktiranja in napetost, s katero naj bo prikazalnik napajan. Naloga strokovnih služb v tovarni je, da preučijo upravičenost in tehnično izvedljivost zahtev, izdelajo predlog in po njegovi potrditvi prototipni izdelek, kar običajno traja dva do tri mesece. Nato izdelajo poskusno serijo, ki gre v testiranje. Z realizacijo industrijske serije se zaključijo proces priprave, ki skupno traja do šest mesecev.

TOZD HIPOT je v Jugoslaviji edini proizvajalec teh izdelkov, zato so tržne možnosti dokaj obetavne. Trenutno so njihov največji odjemalec Iskrine tovarne, vendar smatrajo, da se v sami Iskri še premalo zavedamo možnosti domačega znanja in izdelave, zato tovrstne izdelke nemalokrat kupujemo v tujini.

Sami sicer priznavajo, da zaradi sedanje ravni tehnike, s katero delajo, še ne uspejo konkurirati tujim, predvsem japonskim proizvajalcem. Prisiljeni so namreč upoštevati

Jože Pirkovič, vodja proizvodnje

tekoče kristale in polarizatorje. Skupaj s TOZD Upori pa osvajajo izdelavo stekla, na katerega se narepa prevodni del, tako da bodo delež uvoženih materialov zmanjšali s sedanjih 50% na predvidenih 20% glede na domače. V sodelovanju z IJS pa stalno tečejo raziskovanja novih tekočih kristalov in drugih, cenjenih materialov, konstruktorska in designerska dela pa spremljajo sam proizvodni proces v tovarni.

Njihova prednost pred tujimi proizvajalci je v tem, da so se sposobni hitro prilagajati specifičnim zahtevam kupcev, da se lotijo tudi maloserijske proizvodnje, kreirajo ustrezni design in to po sprejemljivih cenah.

V tujini je potrebno oblikovanje posebej in drago plačati.

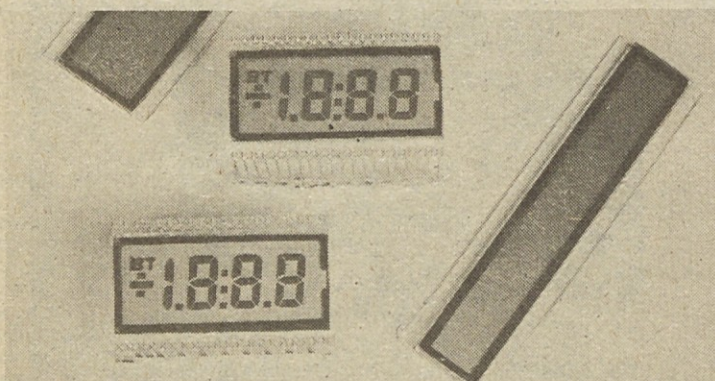
Razmišljajo tudi o izvozu, predvsem na tista tržišča, kjer bodo lahko najbolje uveljavili svoje prednosti. Pravkar se dogovarjajo z Brazilci, ki so zainteresirani za nakup celotnega know-how za proizvodnjo LCD prikazalnikov.

Načrti za prihodnost pa obsegajo dve glavni smeri — povečanje proizvodnje na milijon kosov letno, kar naj bi dosegli v novi tovarni do leta 1989 in pa — osvajanje zahtevnejših izdelkov in njihov prenos v proizvodnjo.

Izredno zanimiv proizvodni program predstavljajo matrični multipleksirani prikazalniki, ki se uporabljajo kot računalniški terminali. V tovarni so prepričani, da prihodnost LCD prikazalnikov sloni predvsem na področju profesionalnih naprav v elektroniki. Zato se trudijo navezati še tesnejše stike z vsemi zainteresiranimi tovarnami v Iskri, ker bo le skupno delo zagotovilo napredek na tem področju.

V Šentjerneju obstaja ekipa, ki je vedno pripravljena sodelovati s porabnikom, ker se zaveda, da se bo nova tehnologija edino na ta način uveljavila v novih elektronskih konstrukcijah Iskre in ostalih porabnikov.

I. S.

TOZD HIPOT izdeluje poleg standardnih tudi prikazovalnike posebnih oblik po želji kupcev

Izobraževalni center Iskre Delte v Novi Gorici nared

Četrtek, 19. september 1985 bo gotovo zapisan z zlatimi črkami v novem poglavju zgodovine Iskre Delte, hkrati pa tudi v poglavju mladega obmejnega mesta Nove Gorice. Ta dan je bil namreč predan svojemu namenu nov izobraževalni računalniški center Iskre Delte v bivših prostorih novogoriškega hotela Argonavti. Ta dan je bila v Novi Gorici tudi — lahko rečemo — slavnostna seja delavskega sveta Iskre Delte, saj je prav prva točka dnevnega reda obravnavala poročilo o zaključku sanacije, nato pa soglasno sprejet sklep delegatov DS: Z današnjim dnevom predajamo svojemu namenu računalniški izobraževalni center Iskre Delte v Novi Gorici.

Le malo kdo od Novogoričanov in od tistih, ki so spremljali neslavno usodo bohotnega hotela Argonavti je verjel, da bo možno v tako kratkem času povsem spremeniti prvotno podobo in prostore hotela ter narediti sodoben, na svetovni ravni zgrajen in opremljen računalniški izobraževalni center. To je uspelo gradbenim delavcem kljub temu, da so jih pestile razne težave, predvsem pa hud mraz v zimskih mesecih in toča v poletnih. Center je povsem narejen, v kar so se prepričali tudi delegati DS Iskre Delte, ko so si res lepe, v sodobnem slogu zgrajene in opremljene prostore ogledali ter številni gostje, med njimi predsednik Skupščine občine Nova Gorica Danilo Bašin, predsednik izvršnega sveta novogoriške skupščine Albert Bevčič, glavni direktor Iskre Avtoelektrike Peter Mivšek, direktor Iskre Delte Janez Škrubelj in drugi.

Delegati delavskega sveta so se na zasedanju najprej seznanili s potekom sanacije, gradbenimi deli in težavami, ki so jih spremljale. Spomnili so se tudi dilem, ki so se porajale še pred dobrim letom, ali pristopiti za tedanje pojme k rizični, junaški odločitvi v zvezi s sanacijo Argonavtov. In vendar je prevladalo spoznanje, da je treba podpreti pogumno odločitev, ki je pomenila velik korak v razvoju Iskre Delte. In ta pogumni korak je rezultat uspešno zaključene sanacije, cenovno poceni, Iskra Delta je dobila nov objekt, ki se razprostira na 13 tisoč kvadratnih metrim površine. Porabljenih je bilo približno 70 milijard za gradbena dela in 10 milijard za premično notranjo izvedbo.

Delegatom delavskega sveta in gostom je spregovoril tudi direktor Iskre Delte Janez Škrubelj, se v uvodu zahvalil novogoriški občinski skupščini, banki, Vipi in vsem, ki so kakorkoli pripomogli ob nastajanju novega centra ter med drugim dejal: »Res smo komaj čakali, da napoči trenutek, ko pridemo iz neutreznih prostorov v Ljubljani v sodoben računalniški center, zgrajen tu v Novi Gorici. Med ogledom ste zagotovo opazili, da smo storili vse, da bo ponudba na vrhunski, svetovni ravni. Vseh 24 učilnic je opremljenih s terminalnimi priključki pa tudi vsa druga oprema bo taka, da bo novogoriški izobraževalni center celovita podoba naše delovne organizacije. Seveda pa so zdaj na vrsti inštruktorji, oz. izobraževalni delavci, ki bodo morali storiti vse, da bo steklo

Delegati delavskega sveta Iskre Delte so imeli slavnostno zasedanje delavskega sveta v novih prostorih izobraževalnega centra v Novi Gorici.

izobraževanje v centru tako, kot smo si ga zastavili«.

Delegati DS so spoznali tudi novega vodjo izobraževalnega centra v Novi Gorici. To je prekaljen Iskraš, dosednji direktor temeljne organizacije novogoriške Iskre — Avtoelektrike, tovarne AET Tolmin, Lucijan Rejec. Delegatom se je tovariš Rejec zahvalil za sprejem in zaupanje ter obljubil, da bo vložil vse moči v zagon in delovanje centra na mednarodni višini.

Delegat je pozdravil in jim čestital k novemu delovnemu uspehu

tudi predsednik Skupščine občine Nova Gorica Danilo Bašin. »Ta uspeh vašega kolektiva je velikega pomena tudi za vso našo družbenopolitično skupnost,« je poudaril Danilo Bašin. »Bivši hotel Argonavti je predstavljal za našo občino in regijo trd oreh, sami ga nismo bili v stanju sanirati, zato gre velika zahvala prav Iskri Delti, saj je ta sanacija nova pridobitev na področju programskega udejstvovanja tudi naše družbenopolitične skupnosti. Še enkrat vam čestitam, se zahvaljujem in vam želim, da bi ta dejavnost, to pot, ki ste jo začeli v našem mladem mestu tudi v prihodnosti uspešno izvajali,« je zaključil Danilo Bašin.

Ko boste brali te vrstice, bo že mimo prva uvodna prireditev v novem centru: mednarodni simpozij o informatiki, ki je doslej redno letno potekal na Bledu in delno v Ljubljani. Prav zaradi izredne opremljenosti centra pa so ga letos prenesli v Novo Gorico. Že prihodnji mesec pa bo na sporedu redni program vsestranskega izobraževanja v računalništvu.

To bo specialistično izobraževanje, namenjeno uporabnikom računalnikov Iskre Delte ter v okviru specializiranih tečajev tudi drugim uporabnikom. Iz zakladnice znanja se bodo tu bogatili tudi gospodarstveniki in tehnologi, ki bodo že jutri vodili delovne procese s pomočjo računalnikov. Center bo namenjen tudi izobraževanju lastnih kadrov Iskre Delte pa tujim strokovnjakom, računalniškim serviserjem itd. Skratka bogat spekter uporabnikov računalniških ved. In za konec še naša želja: srečno pot novemu računalniškemu izobraževalnemu centru Iskre Delte v Novi Gorici!

Marko Rakušček

Prostore novega izobraževalnega centra so si ogledali tudi gostje, med njimi, predsednik novogoriške skupščine Danilo Bašin, Predsednik IS skupščine občine Nova Gorica Albert Bevčič, glavni direktor Iskre Avtoelektrike Peter Mivšek in drugi.

Sestanek mednarodnega študijskega komiteja

V Ljubljani je bil v tednu od 15. do 21. septembra sestanek mednarodnega študijskega komiteja 34 Cigre, ki se ga je udeležilo približno 60 najbolj eminentnih strokovnjakov za zaščito in avtomatiko v elektroenergetiki. Zastopane so bile: Avstralija, Avstrija, Belgija, Brazilija, Češkoslovaška, Danska, Finska, Francija, ZR Nemčija, DR Nemčija, Irska, Italija, Japonska, Nizozemska, Norveška, Poljska, Švedska, Švica, Velika Britanija, ZDA in Jugoslavija. Sestanek je potekal v Iskrini dvorani v prostorih PPC.

Cigra je ena izmed največjih svetovnih mednarodnih organiza-

cij, s stalnim sedežem v Parizu. Združuje nacionalna elektrogospodarstva, univerze, znanstvene institute ter industrijo, ki proizvaja za potrebe elektroenergetike in elektrogospodarstva. Cigra je organizacijsko razdeljena na študijske komiteje, ki strokovno obdelujejo posamezne segmente elektroenergetike. Študijski komitej 34 za zaščito in avtomatiko proučuje in usmerja problematiko naprav za zaščito, naprav za avtomatizacijo ter naprav za vodenje in upravljanje elektroenergetskih sistemov.

Na sestanku v Ljubljani je študijski komitej obravnaval tri teme, za

katere pripravlja podloge za izdelavo mednarodnih predpisov (predpisi IEC-International Electrotechnical Commission). Te tri teme so bile:

— Uporaba avtomatskega samopreizkušanja, oz. avtomatske samokontrole ter avtodiagnoze pri napravah za zaščito elektroenergetskih omrežij ter s tem povečanja zanesljivosti le-teh

— izdelava mednarodnega vodiča (priporočila o načinu tipskega preizkušanja zaščitnih relejev, da bi na ta način omogočili komparacijo in evalvacijo naprav različnih proizvajalcev)

— Uporaba naprav za prenos in izmenjavo informacij po visokonapetostnih daljnovodih, kot sredstva za povečanje zanesljivosti zaščitnih naprav.

V mednarodnem komiteju za zaščito in avtomatiko 34 Cigre aktivno sodelujemo tudi predstavniki Iskre Avtomatike. Do letošnjega leta je bil predstavnik Jugoslavije prof. dr. Anton OGORELEC, ki je bil pred odhodom na Fakulteto za elektrotehniko v Iskri dolga leta direktor razvoja omenjenega področja. Letos pa je bil za predstavnika Jugoslavije v mednarodnem študijskem komiteju imenovan ing.

Bolgarski minister za transport obiskal Iskro Avtomatiko

V četrtek, 26. 9. 1985 je obiskal delovno organizacijo Avtomatika namestnik bolgarskega ministra za transport Stoił Ferdov, ki je hkrati tudi generalni direktor bolgarskih državnih železnic. V prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo v Stegnah ga je v imenu delovne organizacije sprejel predsednik poslovnega odbora Marcel Božič s sodelavci in ga v uvodu seznanil s programskimi usmeritvami in poslovnimi rezultati Avtomatike. Beseda je tekla tudi o poteku del na sklenjenih pogodbah in o možnostih za vključevanje Iskre v nove projekte za modernizacijo železnic v sosednji Bolgariji. Visoki gost si je v času obiska ogledal tudi testni center za vozlišče Plovdiv, kjer trenutno opravljajo zaključna testiranja in železniško postajo Lesce.

Seminar ugotavljanja

V torek in sredo 17. in 18. 9. 1985 je služba za izobraževanje v PKZ organizirala seminar z naslovom Ugotavljanje delovne uspešnosti (UDU). Seminar je bil v prvi vrsti namenjen članom strokovne komisije na ravni delovne organizacije za uvajanje sistema UDU in je bil izveden v skladu s programom uvajanja sistema UDU z uporabo ekonomsko-tehničnih meril v DO Iskra Avtomatika. Naloge te strokovne komisije so predvsem usklajevanje sistema UDU na ravni DO in z merili delovne uspešnosti povezati temeljne organizacije v homogeno celoto, predstavniki, oz. člani te komisije iz posameznih TOZD pa naj bi skupaj s strokovno službo uvajali sistem UDU v TOZD.

Iz programa uvajanja povzemamo:

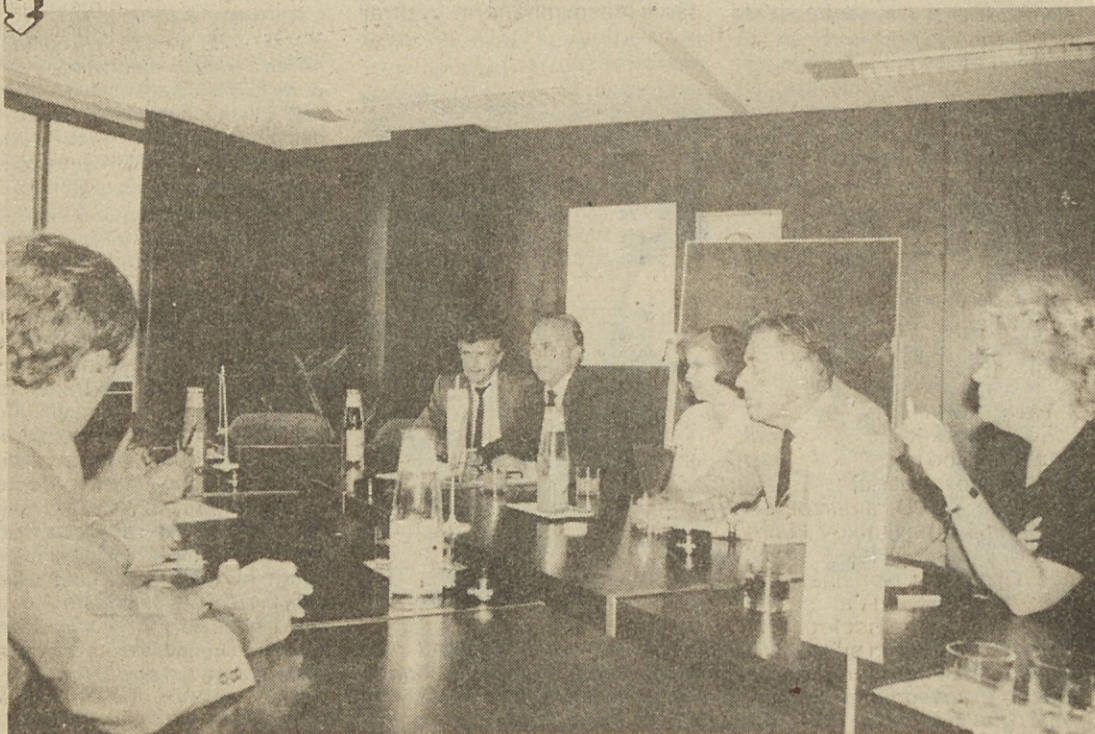
Analiza stanja na sistemu za delitev sredstev za osebne dohodke

po delu in rezultatih dela v delovni organizaciji Iskra — AVTOMATIKA je odgovorila, da je edini element v sistemu za delitev sredstev za osebne dohodke po

delu in rezultatih dela, prek katerega lahko direktno krmilimo in usmerjamo delavčevo aktivnost, sistem ugotavljanja delovne uspešnosti. Ugotavljanje delovne uspešnosti usmerja delavčevo aktivnost v povsem določen cilj, ki pa ni vedno odvisen od njegovih želja in hotenj, temveč od ciljev organizacijske enote in organizacije združenega dela. Z uporabo ekonomsko-tehničnih meril naj bi dosegli predvsem tesno povezanost osebnih dohodkov delavcev z določenimi rezultati ter ustvarili razliko v osebnih dohodkih med dobrimi in slabimi delavci. Z ugotavljanjem delovne uspešnosti naj bi dosegli razliko tudi med organizacijskimi enotami znotraj TOZD in med temeljnimi organizacijami.

Uvajanje sistema za ugotavljanje delovne uspešnosti naj bi potekalo postopno, v skladu s cilji in zahtevami posamezne TOZD vendar tako, da se v obdobju najmanj dveh let v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti pričnejo uporabljati merila delovne uspešnosti na ravni delovnih enot in organizacije združenega dela.

Največje breme bo seveda ležalo na službi DVD, ki ga bo zmogla le v primeru, če bodo TOZD prenehale s pritiskom, oz. izmišljanjem novih

34 Cigre za zaščito in avtomatiko v Ljubljani

Ivan KUKOVIČ. V delovni grupi WG34-04 Cigre pa aktivno sodeluje naš sodelavec ing. Janez ZAKONJŠEK. V Avtomatiki menimo, da je sodelovanje in prisotnost v mednarodnih strokovnih institucijah izredno pomembno in, da so rezultati, ki jih dosegamo v izvozu do neke mere tudi rezultat našega aktivnega vključevanja na omenjenem področju. Po sestanku v Ljubljani smo za člane študijskega komiteja organizirali tehnično ekskurzijo po Jugoslaviji, kjer smo si ogledali naš elektroenergetski sistem in novo opremo za zaščito in avtomatizacijo.

Ivan KUKOVIČ

delovne uspešnosti

delokrogov zato, da bi izsilile višje grupe dela. Po eni strani je sicer razumljiva želja iz TOZD po stopenjskih opredelitvah posameznih del, oz. nalog (npr. monter, monter 1, monter 2, monter 3 itd., celo tako daleč gre, da bi radi imeli vodjo 1, vodjo 2, itd.). Sedanji sistem ugotavljanja delovne uspešnosti se je povsem izrodil, zato pa vodje želijo z grupami dela razlikovati uspešne delavce od neuspešnih. Žal lahko za to dejstvo obtožimo vodje na vseh ravneh, ki so zadolženi za predlaganje ocene delovne uspešnosti. Da bi kolikor toliko mirno »vladali« svojim podrejenim, so vsem predlagali približno enako učinkovitost — da ne bo zamere. Samo nesposobni vodje niso sposobni oceniti razlike v individualni uspešnosti svojih podrejenih in to razlikovanje tudi utemeljiti. Seveda ne gre samo za nesposobnost, svoje prav gotovo prispevajo že kar kaotične razmere, ne samo v Avtomatiki.

Skratka: ugotavljanje delovne uspešnosti z merili naj bi ponudilo vodjem pomoč predvsem v tem, da bomo imeli objektivne podatke o (ne)uspešnosti posameznikov. Zato ni čudno, da so poslovodni organi TOZD in DSSZ uvajanje UDU soglasno podržali. Še v »produciranju« novih delokrogov naj bodo soglasni!

Uvajanje sistema bo seveda postopno. V začetku oblikovanja sistema za UDU naj bi v posamezni organizacijski enoti (sektor) oblikovali tri merila, ki bodo povezana s količino, kvaliteto in gospodarnostjo v skupini. Z analizo obstoječe organiziranosti temeljnih organizacij in delovne skupnosti je bilo ugotovljeno, da bi bilo potrebno v prvem koraku oblikovati približno 30 — 35 meril za posamezno TOZD in jih vsebinsko natančno opredeliti.

V času priprave sistema za UDU se večkrat pojavi vprašanje, kakšna merila naj bi oblikovali v prvem koraku. Izkušnje kažejo, da je v prvem koraku najustrežnejše oblikovati skupinska merila, ki odgovorijo predvsem na to, kako uspešna je bila skupina, v kateri delavec dela, individualna merila pa naj bi uporabljali samo tam, kjer obstajajo individualni plani dela in evidence, s pomočjo katerih je možno tekoče in kvalitetno ugotavljati delovno uspešnost. V začetku oblikovanja in uporabe sistema UDU naj bi znotraj organizacijskih enot uporabljali opisna merila, ki jih bo potrebno dopolniti tako, da bo tak način ugotavljanja delovne uspešnosti objektivnejši od obstoječega.

Pred pričetkom oblikovanja sistema za UDU, bo potrebno na ravni DO sprejeti nekaj odločitev, ki bodo omogočale poenotiti sistem UDU ter ga povezati z doseženimi rezultati ter vsem delavcem v delovni organizaciji postaviti enaka izhodišča in možnosti pri pridobivanju dela osebnega dohodka na podlagi doseženih rezultatov. Področja, ki jih je potrebno na začetku projekta urediti so naslednja:

1. Izdelava metodologije za ugotavljanje vrednosti enote dela za posamezno TOZD in DSSZ in za raven DO

Pred oblikovanjem metodologije za ugotavljanje vrednosti enote dela bo potrebno izdelati analizo gospodarjenja za posamezno TOZD, analizo sporazumov in pravilnikov, ki urejajo to vprašanje ter obstoječi način in rezultate pri določanju vrednosti enote dela.

Na osnovi metodologije bo potrebno dopolniti sporazume in pravilnike ter se dogovoriti za elemente solidarnosti, za

primere, ko temeljna organizacija ne dosega planirane vrednosti enote dela.

2. Dogovor o vključevanju časovnih norm v sistem UDU in poenotenje časovnih norm v TOZD in DO.

Vključiti časovne norme v sistem, pomeni časovne norme ponderirati, kar pomeni v primerjavi z obstoječim stanjem nižji osebni dohodek na osnovi norm (veni izmed TOZD, ta način ponderacije uporabljajo).

V primeru, da časovnih norm ne ponderirajo in ne uredijo, imajo delavci, ki delajo na norme drugačne možnosti pri pridobivanju osebnega dohodka na osnovi UDU, kot delavci, ki ne delajo po normi. Doseganje časovnih norm znotraj proizvodnih TOZD in med TOZD je tako različno, da ne daje kvalitetne osnove za UDU. Presegi norm pa so po posameznih TOZD zelo različni, ponekod pa izredno visoki.

3. Del osebnega dohodka, ki pripada delovni uspešnosti je v primeru, da se bo vrednost enote dela ugotavljala z ekonomskimi kazalniki lahko različen med TOZD in DSSZ. Če pa se bo vrednost enote dela določala z usklajevanjem in dogovori, brez ekonomskih kazalnikov pa je potrebno, da je ta del osebnega dohodka enak v celotni DO (spodnja in zgornja meja delovne uspešnosti in pričakovana vrednost).

4. Ugotavljanje delovne uspešnosti za delavce, ki delajo na projektih

Za projektne naloge, bo potrebno izdelati metodologijo za ugotavljanje delovne uspešnosti delavcev, ki delajo na projektih. Poleg tega bo nujno

treba dopolniti način planiranja in spremljanja uspešnosti projektov ter dopolniti sporazume, ki urejajo razporejanje delavcev na projekte in oblikovanje projektnih skupin.

5. Oblikovanje enotnih in skupnih meril za direktorje TOZD in vodstveno strukturo DO

Z namenom, da se doseže večja povezanost temeljnih organizacij in stimulira doseganje skupnih ciljev na ravni delovne organizacije, je potrebno za vodstveno strukturo TOZD in DO oblikovati skupna merila, ki izhajajo iz ciljev DO.

6. Dopolnjevanje samoupravnih sporazumov in pravilnikov, ki urejajo sistem UDU

V skladu z dopolnjevanjem sistema za UDU bo potrebno dopolniti akte, ki urejajo sistem delitve po delu in rezultatih dela in jih uskladiti s cilji delovne uspešnosti.

Seminarja seveda ni bilo moč organizirati brez pomoči Biroja za industrijski inženiring — sodelovali so Stane Galjot, Alenka Klemenčič in Irena Žerko. Z naše strani je o oblikovanju vrednosti enote dela doslej in o prizadevanjih za poenotenje sistema delitve sredstev za osebne dohodke v naši DO spregovoril Jože Goddec.

Seminarja se sicer niso udeležili vsi člani omenjene komisije na ravni DO, kljub temu pa smo sprejeli nekatere dogovore, ki naj bi nas obvezovali pri nadaljnjem uveljavljanju oblikovanja sredstev za osebne dohodke, oz. vrednosti enote dela in izvajanju osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke.

Uroš Blatnik

Razpoznavni

Problematika logotipa in znaka

V prvem sestavku o razpoznavnem sistemu (»Iskra« št. 32) smo rekli, da sta osnovna elementa razpoznavnega sistema navadno — tako kot tudi pri Iskri — logotip in znak, t.j. karakteristični zapis imena podjetja in likovni simbol.

Ko smo se začeli ukvarjati s projektom celostne podobe Iskre, katere prva naloga je izdelava grafičnega priročnika, smo izhajali iz podedovanih razpoznavnih elementov, ki ju takoj na začetku ni bilo mogoče izpostaviti radikalnemu dvomu. Iskrina zvezdica se je trdno zasidrala v zavest zaposlenih, že 40 let je navzoča na tržišču in nihče si ne upa pomisliti na njeno opustitev, oz. zamenjavo z novim razpoznavnim elementom. Misel na opustitev znaka se zdi skrajno tvegana, pustolovska. Toda kmalu bomo videli, da je v hitro razvijajočem poslovnem svetu taka odločitev dokaj normalna — če imajo seveda razloge zanjo.

In kakšni so bili lahko razlogi za spreminjanje Iskrinih razpoznavnih elementov?

Oba elementa sta vsak po svoje problematična in to ne le iz razlogov kozmetične narave.

Logotip

Če rečemo, da ima Iskra svoj logotip, se zlažemo. Po definiciji je logotip karakteristični (enkratni, nezamenljiv) zapis imena — podjetja, ali česarkoli drugega. Ime Iskre pa je izpisano v standardni, univerzalno dosegljivi pisavi (Helvetika polkrepka). Vsakdo, ki uporablja to pisavo, lahko po naključju, ali hote uporabi ime Iskre v kakršnikoli povezavi, ne da bi se mu lahko karkoli zgodilo.

Sedanjšega zapisa imena Iskre torej ni mogoče pravno zaščititi, ker se po ničemer ne razlikuje od naključno izpisane besede iskra.

Napis si je pridobil navidezen status logotipa zaradi dolgotrajne povezave z znakom, ki mu je jamčil posebnost. Toda kaj se zgodi, če postane vprašljiv sam znak, ali če mora proizvajalec iz komercialnih razlogov uporabiti jasno in upadljivo izpisano ime?

Znak

Problematiko znaka najlažje dojamemo, če ga opazujemo v funkciji časa, oz. razvojne stopnje Iskrine rasti ter v odnosu do drugih prvin označevanja. To pomeni, da

znak ni nujno že a priori problematičen, temveč je postal tak iz razlogov, ki naj jih tukaj opišem.

Najbrž večina niti opazila ni, da je bil znak od nastanka do leta 1980 že vsaj trikrat popravljen, v malenkostih sicer, a vendar ti popravki dokazujejo, da je njegova oblika povzročala težave pri naraščajočem številu aplikacij. Ostro ošpičeni kraki in napis v njem so se pri pomajševah zameglili (kozmetični popravki so bili odebelitev vseh sestavin znaka, zaobljenje krakov in uvedba črtice, kadar napis ni bil več viden); ko je bilo treba znak postaviti ob napise v glavah poslovnih tiskovin, ali ga povečevati za označevanje Iskrinih stavb, sejmov ipd., je »lebdel« v zraku (kozmetični popravek je bil okvir, ki je znak »postavil na tla« in mu omogočil sosedstvo s črko, z logotipom).

Prav slednji pa je še utrdil dvom v eno izmed sestavin znaka, ko se je začela Iskra »podpisovati« tudi z logotipom — skoraj vedno skupaj z znakom — je očitno postal napis v znaku odveč. V sedanji institucionalni označbi se pojavi ime Iskre dvakrat, izpisano je z različnimi tipoma črk. Gre za pojav preobilne informacije, ko druga ponavlja tisto, kar nam je že povedala prva. Temu pravijo jezikoslovci pleonazem (nepotrebno kopičenje besed, kot je npr. »neovrgljiv dokaz« ali »vrniti se nazaj«).

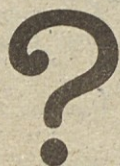
Toda mnogo bolj od »logistike« likovnih sestavin znaka, je ta danes vprašljiv iz pomenskega vidika. Že v analizi stanja razpoznavnega sistema Iskre so njeni avtorji zapisali, da je »znak Iskra simbol iz repertoarja zgodnje industrializacije«, kot so zobnik, kroglični ležaji, profil itd., zato deluje zastarelo in naivno. Naša naloga pa je, da ugotovimo, zakaj je znak Iskre zastarel in, da najdemo rešitev, ne da bi pri tem rušili pozitivno podobo Iskre. Ime je slejkoprej nedotakljivo, zato moramo iskati tako pomensko zvezo (kot tudi likovno upodobitev) Iskre, ki bo sovpadala s programsko, oz. tehnološko usmeritvijo Iskre. Ni namreč samo po sebi jasno, da je znak slab že zaradi tega, ker »je iz repertoarja zgodnje industrializa-

cije«, mnoga uveljavljena podjetja v tujini zavestno ohranjajo svoje likovno zastarele označbe, če ugotovijo, da je igranje na tradicijo adut, ki jim koristi.

Vendar je z Iskro drugače. Likovno izražena **mehanična (ali električna) Iskra** je lahko predstavljala matično podjetje v Kranju, ki je z relativno enostavno tehnologijo izdelovalo, recimo, deset vrst izdelkov. Asociacije mehanične Iskre s takratno tehnologijo in predmeti proizvodnje so bile sprejemljive in kot dokazuje zgodovina Iskrine rasti, tudi učinkovite.

Dandanes pa, ko je Iskra razširila proizvodnjo na področja, kot so elektronika, laserska tehnika, ali računalništvo, predvsem pa ko uvaža sodobno tehnologijo tiskanih vezij, je postal znak neustrezen reprezentant njene dejavnosti; **asociacije mehanične Iskre** z novimi izdelki in zahtevnimi tehnologijami **so postale škodljive**. Le zamislimo si, da bi računalništvo, mikroelektronika, ali telekomunikacije pomensko povezovali z mehničnim iskrenjem, takoj bi pomislili, da je nekaj narobe, da je zadeva pokvarjena in je celo nevarno, če jo uporabljamo. Tu je torej meja pozitivnega asociativnega potenciala Iskrine zvezdice. Pokopala jo je sama Iskra s svojo razvejanostjo in tehnološko razvitostjo.

Na srečo pa ima beseda iskra še druge pomenske povezave. Ena med njimi je izrazito pozitivna — to je **intelektualna Iskra**, inovacija, ustvarjalen miselni proces, ki je danes najpomembnejše »proizvajalno sredstvo« (geslo »Iskra — znanje za prihodnost« kaže, da se Iskra tega zaveda in, da ji manjka le še spoznanje, da se to naša na vse, tudi na likovne prvine celostne podobe). Misel, da bi imenu Iskre »vsadili« pomen intelektualne Iskre, je

sistem Iskre

odrešujoča, vendar bo nekorisna toliko časa, dokler ne bo tudi likovno izražena, se pravi, dokler Iskra ne dobi takega znaka (ali logotipa), ki bo sposoben jasno izražati svoj novi pomen.

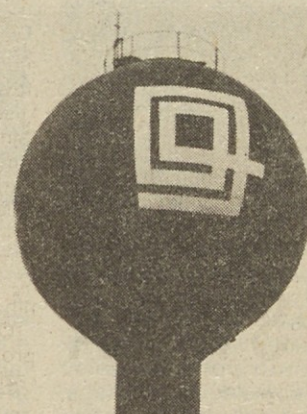
Ko so se druga podjetja doma, posebej pa tista v tujini, kjer so razmere na tržišču odločujoče, soočila z enakim problemom, niso zgubljala časa.

Spomnimo se lahko, da je Gorenje svoje štedilnike nekda označevalo s plamenčkom in ročno izrisanim napisu. Dokler je izdelovalo le peči in jih prodajalo na domačem tržišču, je še šlo. Ko pa je razširilo proizvodnjo s hladilniki (da o novejših programskih usmeritvah niti ne govorimo), je bilo postavljeno pred absurd: na hladilniku naj bi se sukljal plamenček? (Znamenje je tudi zgovorno pričalo, da so na novem proizvodnem področju še »zelenci«).

Ali pa Tomos: nekda je bil nad napisom Tomos dosledno tudi drveči zajec. Tudi ta se je moral umakniti, ko je bil postavljen na izvenkradni motor za čoln; zajec na morju zbuja le preveč očitne aluzije na strah in na popolno nesuverenost na vodi.

Pri sosedih Italijanih so primeri še bolj prepričljivi, kajti za nepremišljene poteze jih tržišče neusmiljeno kaznuje; verjetno se podjetja s svojimi emblemi in »podpisi« ne poigravajo tja v en dan.

Pri Olivettiju so od ustanovitve do leta 1970, ko so osvojili logotip, ki ga danes uporabljajo, zamenjali vsaj štiri logo-

olivetti

izdelovala predvsem pisalne in računske stroje in se je torej »poklicno« ukvarjala z obliko črke; je skrb za lasten »podpis« pač samoumevna, takorekoč nujna. Označevanje podjetja je

dnjih dvajsetih letih že drugič posodobil svoj logotip (od sloških črk v pokončnem okviru, do današnje, diametralno nasprotno oblike: kratica FIAT je vodoravno razpotežena, črke

vržena, izgubil zaupanje kupcev?

Danes je FIAT v vrhu evropskih proizvajalcev motornih vozil....

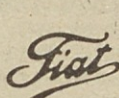
1898

1901

1904

1914

1921

1931

1966

tipe; znak — značilno oglati spiralo — pa so kljub zelo sugestivnemu pomenu (»začetek brez konca«), v sedemdesetih letih povsem opustili. Za industrijo, ki je do nedavnega

bilo tudi področje dokazovanja njegove ustvarjalnosti, gibčnosti in suverenosti.

FIAT, ki ga v Jugoslaviji dobro poznamo, je samo v za-

so krepke in ležeče, med njimi so delilne črtice. Je bila s tem njegova identiteta kaj okrnjena? Je zaradi prilagajanja novostim časa, katerim je avtomobilska industrija zelo pod-

Kaj naj bi še rekli?

Očitno je tudi za Iskro načelil čas, da zbere dovolj poguma in zamenja obleko, ki jo je že prerasla.

Marko Apih

II. šola področja kakovosti

Kakovost vgrajevati tudi v kadre

Tako imenovani kakovostniki so v Iskri med slabše plačanimi delavci, ko pa naj bi jih poslali na šolanje in strokovno izpopolnjevanje, postanejo nepogrešljivi — Kakovost in zanesljivost končnega izdelka ni odvisna samo od tega, kaj smo vanj vgradili, pač pa tudi od strokovnosti kadrov in njihovega odnosa do dela — Ker redno šolanje ne daje ustreznih kadrov za delo na področju nadzora kakovosti, je bila Iskra prisiljena uvesti strokovno izpopolnjevanje tudi na tem področju — Šolo s področja kakovosti bi potrebovali tudi v primeru, če bi bila kakovost naših izdelkov blesteča, kar pa vedno ni....

Škofja Loka je bila te dni spet gostitelj Iskrinega izobraževalnega centra, tokrat 2. šole s področja kakovosti. Namen te šole, lahko bi rekli tudi strokovnega izpopolnjevanja je v tem, da se vodilni in vodstveni delavci s področja kakovosti seznanijo s sistemom, tehnikami dela in vsemi tistimi dodatnimi znanji in podrobnostmi, ki jih potrebujejo pri svojem vsakodnevnom delu. Znano je namreč, da se ljudje za delo v kontrolah kakovosti odločajo šele potem, ko pridejo v organizacijo, kajti redno šolanje jim teh znanj ni dalo in jih v to tudi ni usmerilo. Verjetno je posledica takšnega odnosa in nerazumevanja pozneje tudi v tem, da so kakovostniki skoraj brez izjem slabo

stimulirani in kot po pravilu imajo vodje kontrole kakovosti najslabše pisarne, če jih sploh imajo... Pa še nekaj je za njihovo delo značilno — neprestano so v nasprotju z okolico, zaradi narave njihovega dela.

Po drugi strani pa je tudi tokratna šola opozorila, da so ti kadri v Iskri zelo iskani, kar potrjuje dejstvo, da sta Izobraževalni center in Področje kakovosti v SOZD Iskra komaj »nabrala« petnajst slušateljev, kajti kakovostnikov enostavno iz tovarn niso pustili na strokovno izpopolnjevanje. Organizatorji šole so se prav zaradi takšnega odnosa tudi v tej drugi šoli, podobno kot v prvi, odločili za tako imenovane teden-ske pakete, ko so šolo organizirali tako, da so slušatelji v

treh mesecih odsotni z dela le trikrat po teden dni. Za tovarne je to bolj sprejemljivo, seveda pa precej manj za udeležence šole.

Vsak od teh treh tednov je namenjen posebni tematski skupini. V prvi so udeleženci obdelali sistem integriranega zagotavljanja kakovosti. Vodja prvega tedna šole je bil Lotar Kozina, predavanja pa so obsegala okoli 50 ur, hkrati pa so imeli udeleženci tudi 4 okrogle mize. Besedo »obdelali« smo uporabili zato, ker so udeležencem predstavili odnos do sistema integriranega zagotavljanja kakovosti strokovnjaki z različnih področij — razvojniki, tržniki, serviserji, delavci v pripravi dela itd. Na to problematiko gleda vsak po svoje,

končni rezultat teh gledanj pa mora biti to, kar pride na koncu s tekočega traku... dober, kakovosten izdelek.

Morda še nekaj naslovov predavanj prvega tedna II. šole. Prvi predavatelj je bil ing. Lotar Kozina s temo Temeljna načela sistema za integrirano zagotavljanje kakovosti. Za njim so se zvrstili France Mlakar, Stane Preskar, Drago Dolenc, Mitja Tavčar, Marjanca Kobe, Miro Stegnar in drugi.

Organizirali so tudi štiri okrogle mize. Prva je bila namenjena zagotavljanju kakovosti novih izdelkov. Gre torej za področje, kjer ima Iskra že po tradiciji največ problemov. Razprava na tej okrogli mizi se je osredotočila predvsem na to, zakaj v Iskri ne spoštujemo že dogovorjenih notranjih pravil.

Druga okrogla miza je imela naslov Zagotavljanje kakovosti naslov Zagotavljanje kakovosti v redni proizvodnji za organizirane kupce. Gre npr. za PTT, JLA itd. Okrogla miza je skušala odgovoriti na vprašanje, v kolikšni meri se moramo organizirati tako, kot to od nas zahtevajo naši organizirani kupci.

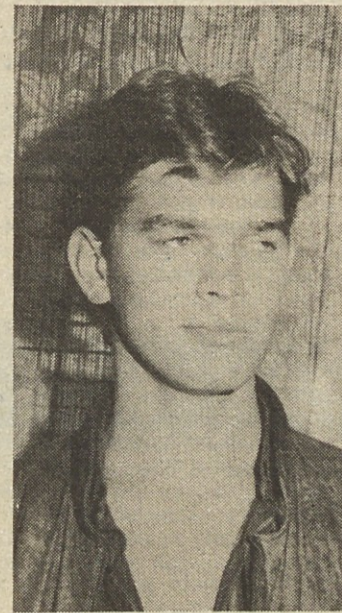

Egon Süßinger — Široka potrošnja, TV Pržan

Izredno zanimiva je bila tudi tretja okrogla miza, namenjena pa je bila temu, kako v tovarni Rade Končar zagotavljajo kakovost. O tem je slušateljem predaval gost iz Zagreba magister Branislav Zlatković. Za zagotavljanje kakovosti v Rade Končarju in Iskri se precej razlikujeta. Vzroki so predvsem v tem, da je zagrebska tovarna locirana na enem mestu, da je to sistem, ki skoraj izključno izdeluje industrijsko opremo, nenazadnje pa je nastala razlika tudi zaradi različnih poti dograjevanja sistema nadzora kakovosti.

Četrta okrogla miza je bila namenjena tržni problematiki in servisiranju. Med drugim je opozorila, s kakšnimi problemi se srečujejo tržniki in serviserji v primerih neustrezne kakovosti. Okrogla miza je tudi pokazala, da morda na področju kakovosti od tržnikov več pričakujemo in več zahtevamo, kot pa je v trenutnem položaju objektivno možno.

Udeleženci druge šole kakovosti so se razšli v petek, 13. septembra, na drugem teden-skem paketu, pa se bodo spet dobili 7. oktobra. Naslov takratne tematske skupine je: Tehnične osnove za zagotavljanje kakovosti, v njej pa bodo združili naslednja predavanja: Projektiranje tehnolo-

Marko Podržaj — Kibernetika, Instrumenti Oloče

ških in kontrolnih procesov, Preskušanje kot element za zagotavljanje kakovosti, Zagotavljanje kakovosti s kontrolo sredstev za proizvodnjo, Racionalnost uporabe kontrolnih naprav, Osnove informatike, Zanesljivost elementov in sistemov, izredno zanimivi pa bosta gotovo predavanja o zagotavljanju zanesljivosti v zagrebski Nikoli Tesli in velenjskem Gorenju. Slušateljem bodo v okviru te tematske skupine med drugim predstavili tudi sistem IS 9000.

Drugi šolski teden se bo končal 11. oktobra, tretji pa bo nato čez mesec dni, namenjen pa bo pravni in tehnični regulativi ter osnovam za vodenje služb kakovosti.

Podobno kot v drugih Iskrinih šolah, bodo slušatelji tudi to zaključili s preverjanjem znanja, ki si ga bodo pridobili v teh treh mesecih. Gre za nekakšen test, rezultati tega preverjanja pa bodo imeli predvsem dvojen namen — ugotoviti, ali so predavatelji svojo snov podali na razumljiv način, drugič, če so slušatelji to znanje osvojili in pravilno sprejeli. Rezultati testa bodo organizatorjem prihodnjih šol tudi v veliko pomoč, saj bodo pokazali na morebitne vrzeli, nujne dopolnitve itd. Ambicija šole torej vsekakor ni klasičen

Slavka Žibert — Telematika, Tiskana vezja

model šole pač pa bolj specializacija na določenem področju dela.

Ob zaključku prvega tedna druge šole s področja kakovosti smo zaprosili za krajše intervjuje štiri udeležence. Tole so nam povedali:

Egon Süßinger: »Šola je izredno pomembna, tudi zato, ker se na njej srečamo delavci iz kontrole kakovosti iz vse Iskre in lahko tako izmenjamo izkušnje. Program šole je zelo dober. Prepričan sem, da bi morala biti ta šola obvezna za vse vodilne in vodstvene delavce s področja kontrole kakovosti v Iskri.

V TV Pržan imamo kontrolo kakovosti dobro organizirano. Seveda imamo nekaj težav, ki pa ne izvirajo iz slabe kakovosti dela v naši tovarni. Dejal bi, da je kakovost končnega izdelka odvisna od sestavnih delov in vgrajenega dela — kakovost je treba vgraditi...«

Marko Podržaj: »Menim, da je ta šola za delavce, ki delamo na področju kakovosti izredno koristna. Čeprav imam šele poldrugo leto delovne dobe in se torej še vedno uvajam v sistem, mi bo dodatno znanje, pridobljeno v tej šoli, v prihodnje gotovo koristilo.

Pohvalil bi tudi predavatelje in samo organizacijo šole, kot tudi izbiro tem in okroglih miz.«

Zdravko Žalar — Avtomatika, Naprave za energetiko

Slavka Žibert: »Žal velja v Iskri še vedno miselnost, da je kakovost izdelkov odvisna od službe kontrole kakovosti. Mislim, da bi morali na predavanju, ki smo jih poslušali v tej prvi tematski skupini, povabiti tudi ljudi iz drugih oddelkov ter jim tako dopovedati, da se začne kakovost vgrajevati v izdelek že vse od začetka proizvodnega procesa.

Določene teme v šoli so bile, zame dokaj nove, saj na svojem delovnem mestu nimam časa, niti možnosti posegati na druga področja, ki pa so kljub temu povezana s kakovostjo. Pri tem mislim predvsem na delo Iskre Commerce, ki se srečuje s precejšnjimi problemi v nabavi in tudi prodaji, mi v proizvodnji pa njihovih težav ne poznamo in se jih ne zavedamo. Prav šola mi bo, kot vse kaže, omogočila širše gledanje na te stvari.«

Zdravko Žalar: »Kakovost lahko vgrajujemo v izdelek le s kakovostnim kadrom in zato je treba tudi v kadre vlagati... kakovost. Prav zato pogrešam, da nas tukaj v šoli v Škofji Loki ni več. Glede same šole pa moram poudariti, da je izredno kakovostna.«

Tekst in foto: Lado Drobež

Četrte okrogle mize na 2. šoli s področja kakovosti so se kot gostje udeležili Mitja Tavčar, Lotar Kozina, Marjanca Kobe in Miro Stegnar.

Programirano vzdrževanje

Vsak tehnični izdelek ima svojo poprečno življenjsko dobo, ki ni vezana samo na vzdrževanje, oz. odpravljanje sprotnih napak, marveč tudi na periodično obnavljanje. Tehnični stroji in naprave namreč nimajo lastnosti lastnega obnavljanja, kot celice v živih bitjih, zato je potreben pri strojih periodični generalni pregled, ali kot mu po domače rečemo, remont. Vsi poznamo redukcije električne energije zaradi remontov v elektrarnah, manj, ali pa nič ne vemo o remontu, oz. natančneje programiranem vzdrževanju pri nas v enotah, ki jih pogodbeno vzdržuje Invest servis.

Tehnični pojem programiranega vzdrževanja kaže na prvi pogled nekako povezavo z računalništvom, vendar v resnici z njim nima nič skupnega. Gre za razširjeno vzdrževanje, ali remont, v katerem so zajeta letna načrtovana dela investicijskega značaja. To nakazuje tudi podatek, da proizvajalec in druge enote črpajo sredstva za poravnava stroškov iz amortizacijskega sklada, seveda pa tudi iz sklada za tekoče vzdrževanje.

Oddelek programiranega vzdrževanja Invest servisa je v Ljubljani, na Potočnikovi cesti, blizu Mestne klavnice. Kompleks novih, udobnih barak in zidane stavbe daje streho še za dve vzporedni službi. Skupno ima oddelek programiranega vzdrževanja 20 zaposlenih, same operativce. Vodi jih Janez Koruza, zelo razgledan možak, z odličnimi organizacijskimi sposobnostmi, kar je zlasti pomembno, ker dejavnost združuje zelo široko paleto tehničnih poklicev.

»Ko sem prevzel sedanje delovno mesto — je začel — je bila organizacija slaba, ni bilo dovolj ustreznega orodja in delovna storilnost nizka. Na splošno vzeto seveda, z redkimi izjemami. Najprej smo poklicali na razgovor vse tiste, ki niso dosegali delovnih normativov. Vsakega posebej, med štirimi očmi. Povprašali smo ga, kaj mu manjka, kaj mu ne gre, kaj ga ovira pri delu. Nato smo sporazumno reševali vse objektivne težave, drugo za drugo. Kmalu je ostalo na reševanju le še nedelo, in pijančevanje — saj veste, kdor ima rojstni dan, se je oženil, ločil, ali ima kak drug vzrok za proslavljanje, mora dati za pijačo. Med delovnim časom, jasno. S tem pa se seveda nismo mogli strinjati, zato smo vsakega postavili pred: ali, ali. Nekateri se niso mogli rešiti svojih slabih razvad, zato so se morali posloviti.«

Ob — za oba nepogrešljivi kavi — je nadaljeval: »Smo dejavnost s številnimi vzdrževalnimi deli v ozki povezavi s tehnološko pripravo dela. To

nam omogoča paket strokovnih storitev, kot se temu zdi pravi. Skratka, usposobljeni smo skupaj za celotno programirano vzdrževanje, ki je mnogo širše od klasičnega remonta.

V našem sestavu so tri poglavitne veje: strojna z instalacijami centralnega ogrevanja in vodovoda, kjer so zaposleni ključavničarji, instalaterji itd. Druga skupina je električna. Gre samo za jaki tok, za šibki tok je kvalificirana skupina vzdrževanja v stolpnici. Tretja je gradbeno-obrtniška skupina. Osnovna dejavnost je tukaj mizarstvo. Imamo moderno opremljeno mizarstvo strojno delavnico, ki zmore vse, do finalizacije izdelkov, razen ukrivljenih delov, kot so stoli in podobno. V tej skupini so tudi pleskarji in polagalci talnih oblog za vsa obrtniška dela. Dejavnost je tako utečena, da zamenjamo, npr. tapison v stolpnici kar čez nedeljo, v dogovoru s selitvenim oddelkom Toneta Riharja. Delovnega zaostanka praktično sploh ni. V ponedeljek zjutraj je vsa oprema na svojem starem mestu. Organizacija dela poteka tako, da si pomagamo med seboj, ne glede na osnovne poklice, samo, da je delo opravljeno v natanko določenem času.

Dejavnost bi lahko strnili v te poglavitne skupine: revizije to-

plotnih postaj v poslovnih stavbah in tovarnah, revizije razvodov centralnega ogrevanja z radiatorji vred, napeljave vodovodnih instalacij in komprimiranega zraka. V drugo skupino sodijo vse instalacije in predelave elektro stroke, ne glede na zahtevnost in različnost sistemov. Mizarji izdelajo sleherni interier v celoti, razen — kot sem že omenil — stolov, za katere pa so se, kot vemo, že specializirale posebne tovarne. Povezani smo z arhitektom Hafnerjem tako, da tudi glede oblikovanja stojimo na sodobni ravni. Naj se pohvalimo, da smo izdelali, npr. vratarsko celico — pravimo ji ptičnica — v Kotnikovi ulici.«

Kako pa je s povezavo z oddelkom za vzdrževanje v PPC Draga Kačarja?, sem vprašal. »Seveda sodelujemo, saj nam oni signalizirajo vse večje okvare. Sami namreč popravljajo vse drobnarije, vendar le z ročnim orodjem, ki ga nosijo s seboj. Mi se lotevamo okvar z orodjem, ki ga je treba prepeljavati z vozilom. To torej ni nikakršna konkurenca, ampak strokovna dopolnitev. Letna načrtovana dela, ali remont opravljamo v dogovoru z naročniki.«

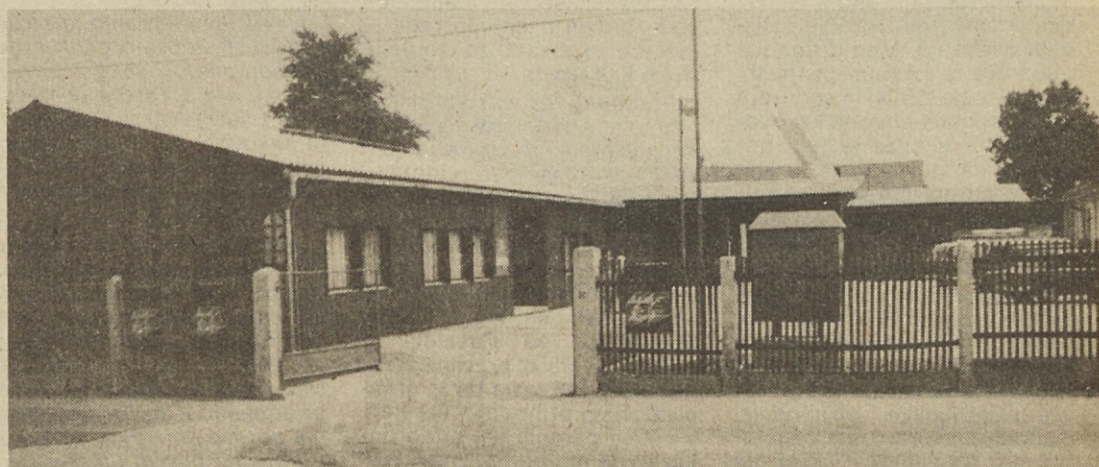
Verjetno se srečujete z isto, ali vsaj podobno problematiko, kot oddelek za vzdrževanje v stolpnici, glede preskrbe z materiali in rezervnimi deli?

sem vprašal. »Tako je, samo da je tega pri nas veliko več, ker je obseg, dela tudi večji in širši. Neustrezna kakovost, predvsem neenakomerna kakovostna proizvodnja domačih tovarn je že stara stvar, ki se ne izboljšuje. Tapison je z isto oznako lahko različnih barvnih odtenkov in razliko ugotovišle polagalec in pozneje naročnik, ki pripiše »šarenilo« našim nabavnim nestrokovnostim. Da bi uskladili design z različnimi barvnimi kombinacijami, je pri nas nemogoče. Čakati na nove pošiljke ne moremo, zamenjava talnih oblog je umestna šele po petih do sedmih letih, ko se obrabi.

Kljub tem nevšečnostim, ki tepejo vse nas, smo vedno dobro razpoloženi in iznajdljivi, če se le da. Morda je to zaslug, ker smo sorazmerno mlada skupina, starosti od 26 do 30 let. Strokovnjake smo sami štipendirali, fluktuacije v našem oddelku ni, ker se dobro razumemo, o nekdanjih prepirih in o vsem tistem, kar sem prej povedal, ni duha, ne sluha. Osební dohodki so prenizki, poprečje za ves oddelek je 47 do 50 tisoč dinarjev. Nadurno delo omejujemo v skladu z določili uredbe.«

Storilnost oddelka programiranega vzdrževanja načrtuje letos promet v vrednosti 100 milijonov dinarjev. V tej zadolžitvi je vključena tudi režija. Prepričan sem, da bodo marljivi fantje to obveznost zagotovo izpolnili.

Ce boste kje v mestu, ali tovarni zagledali modri kombi z napisom tehnično vzdrževanje, vedite, da so to Janezovi fantje. Skoraj nevidni, ki pa vedno opravijo svoje delo brez reklamacij, ali drugih neugodnih pripomb. Marjan Kralj

Pogled s Potočnikove ceste na skupino hiš, v katerih so tri službe Invest servisa, med njimi programirano vzdrževanje, ki ga vodi Janez Koruza

Ohranjamo tradicije NOB

Slovesnost pri spomeniku na Jezercih pod Krvavcem

Jezerca pod Krvavcem — V nedeljo, 8. septembra je bilo na planini Jezerca pod Krvavcem na nadmorski višini 1430 metrov 12. srečanje borcev, aktivistov in planincev. Srečanje se je v oblačnem in hladnem vremenu udeležilo več kot 300 ljudi, med njimi preživeli borci 2. grupe odredov in Kokrškega odreda, številni praporščaki, predstavniki družbenopolitičnega življenja kranjske občine in cerkljanskega območja ter številni prebivalci vasi pod Krvavcem. Delegacije so k spominskemu obeležju položile vence, bogat kulturni program so pripravili člani KUD Davorin Jenko iz Cerklj, slavnostni govornik pa je bil Vili Tomat, predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko. Med drugim je poudaril herojsko pot 2. grupe odredov iz Dolenjske prek Gorenjske, Krvavca na Stajersko, srečanja z borci Kokrškega odreda oz. borci Krvavške čete in njenim razbitjem. Nemška ofenziva pod

Krvavcem kljub svoji razsežnosti in veliki vojaški premoči ni dosegla pomembnega vojaškega uspeha. Borci 2. grupe odredov so prve dni septembra 1942. leta po več kot dva meseca dolgi poti, polni neprestanih bojev in nadčloveških naporov dosegli svoj cilj. Prišli so na Stajersko. Avgustovski dnevi 1942. leta pod Krvavcem so bili najbolj tragičen dogodek v vsej štiriletni narodnoosvobodilni vojni na območju Krvavca. Od 13. do 20. avgusta 1942. leta je padlo 24 borcev, od tega 16 iz 2. grupe odredov, 14 pa so jih ujeli. Slovesnost na Jezercih je bila posvečena tudi 40-letnici osvoboditve Jugoslavije izpod fašizma.

Po slavnosti pri spominskem obeležju na Jezercih je bilo partizansko srečanje, hkrati pa je bilo tudi srečanje borcev 2. grupe odredov in Kokrškega odreda.

Besedilo in foto
J. Kuhar

Julijski obisk Chamonixa

Osem planincev Planinskega društva Iskra, sekcija TOZD Avtomatske in varilne naprave Ljubljana iz DO Avtomatika, je v dneh od 27. 7. do 30. 7. 1985 obiskala Chamonix.

Prvi dan sta dva udeleženca izvedla vzpon prek južne stene Aigu du Midi (ocena AD), ostali pa smo bili na aklimatizacijskem izletu na istoimenskem vrhu. Drugi dan smo se prek Ledenika Glacier des Bossons povzpeli do kočice na Gr. Mulets (3051 m) od koder smo ob 2. zjutraj začeli vzpon na vrh 4807 m visokega Mt. Blanca. Vrh nismo dosegli, saj sta nas siloviti veter (prek 170/h) in hud mraz ustavila pri bivaku na višini 4362 m. Pri sestopanju smo v »dolini« imeli opravka še z dežjem.

Nadaljevanje slabega vremena naš je prisililo k povratku. Izlet je bil med drugim izveden tudi s pomočjo ISKRA VARJENJE, za katere smo, upamo, izvedli uspešno propagandno akcijo po Italiji in Chamonixu.

Boris Brglez

Pri bivaku na višini 4362 m

Presenečenja na odprtem teniškem prvenstvu IC

Dve stvari sta bili značilni za nedavno odprto prvenstvo Iskre Commerce v tenisu — številna presenečenja, ko so se morali nekateri favoriti pomakniti za »stopničko« ali več niže in pa izredno dobra organizacija in izvedba tekmovanja, kjer sta se izkazali Komisiji za šport in rekreacijo v IC in Invest servisa.

Lepo vreme je zadnjo soboto v avgustu zvalilo na igrišče Škulj pri Dobrovi pri Ljubljani številne ljubitelje tenisa ter njihove prijatelje in sodelavce. Že po tradiciji se odprtih prvenstev Iskre Commerce v različnih športnih panogah udeležijo tudi tekmovalci iz komercialnih področij tistih Iskrinih proizvodnih delovnih organizacij, ki imajo sedež v PPC ter športniki oz. rekreativci iz DSSS SOZD Iskra, ZORIN, ISE in Iskra Banke.

Rezultati: 1. K. Žigon (Zastopstva), 2. B. Slapnik (DSSS IC), 3. B. Malič (ISE), M. Kavčič (DSSS IC), M. Ralca (ZT IC), Ž. Kokotovič (IB), R. Kokalj (Mark), B. Praprotnik (ZT IC), M. Podlogar (ZT IC), Starčič (ZORIN), I. Ingolič (ZT IC), Z. Trajkovič (ISE), M. Kavčič, Vito Murgel (oba ZT IC), M. Kržič (DSSS IC), A. Stržinar (ISE), J. Vipotnik (DSSS IC), D. Gajič, M. Šefic, B. Cvek (vsi ZT IC), Z. Debevc (DSSS IC), S. Glavan, S. Sonnenwald in T. Kalan (vsi ZT IC).

Prvenstva so se udeležila tudi tri dekleta, zaradi premajhnega števila pa so imela le prijateljske tekme.

LD

Iskra

SOZD elektrokovinske industrije
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Izobraževalni center Ljubljana

razpisuje posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

1. šola za načrtovanje mikroelektronskih vezij v Iskri

v času od 11. 11. — 23. 11. 1985 in
od 2. 12. — 20. 12. 1985 v Ljubljani in Škofji Loki

Strokovno izpopolnjevanje je namenjeno mladim in perspektivnim razvijalcem kompleksnih sistemov z uporabo integriranih vezij po naročilu.

VSEBINA: Program je sestavljen iz splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo naslednja tematska področja:

1. osnove načrtovanja vezij MOS
2. računalniška programska oprema za načrtovanje vezij MOS
3. načrtovanje vezij z logičnimi mrežami in standardnimi celicami
4. načrtovanje naloge

ORGANIZACIJA: Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 5 dni v tednu. Kandidate opozarjamo naj si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost. Udeleženci, ki ne poznajo osnov operacijskega sistema VMS na računalniku DEC/VAX, se bodo predhodno udeležili uvajalnega seminarja »Osnove operacijskega sistema VMS na računalniku VAX 780/785«, ki ga prireja DO Iskra Mikroelektronika od 4. — 8. 11. 1985.

Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo imeli prednost pri razporejanju na odgovornejša dela in naloge na področju računalniško podprtega načrtovanja vezij po naročilu, v okviru najmodernejšega načrtovalskega centra v Iskri Mikroelektroniki.

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli dne 11. 11. 1985 ob 9. v hotelu Transturist, Škofja Loka, 2. 12. 1985 ob 9. pa v Iskri Mikroelektroniki.

PRIJAVE: Pisne prijave za uvajalni seminar »Osnove operacijskega sistema VMS na računalnikih CES/VAX 780/785« sprejema direktno B. Koštrin, Iskra Mikroelektronika, tel. št.: 061/576-311, do 25. 10. 1985. Izpolnjene prijavnice za seminar »1. šola za načrtovanje mikroelektronskih vezij v Iskri« naj udeleženci pošljejo najkasneje do 25. 10. 1985 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

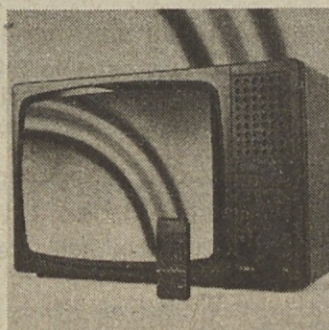
Podrobnejše informacije o organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite pri dr. F. Runovcu na tel. št.: 061/576-311, ali v Izobraževalnem centru SOZD Iskra, tel. št.: 061/222-212.

TOZD TV Pržan

IZREDNO UGODEN NAKUP

Brivnik Braun Sixtant 2002

Barvni televizor ISKRA 8156 z daljinskim krmiljenjem

Prenosni TV sprejemnik JASNA

Črno-beli TV aparat TRIM

Do 30. septembra lahko izkoristite možnost izredno ugodnega nakupa izdelkov tovarne TOZD »TV PRŽAN« in sicer:

- barvnih TV aparatov z daljinskim upravljanjem, ali brez,
- prenosnih črno-belih televizorjev in
- brivnikov.

prodajni pogoji:

- popust 20%
- plačilo ob prevzemu blaga.

UGODNOSTI

	Brivnik 2002	Brivnik 2002 L	Barvni TV z dalj. up. 8156	Barvni TV brez dalj. up. 8256	Prenosni Trim	ČB TV Jasna
Cena v maloprodaji	7.734	8.765,20	177.237,50	152.102	47.800	55.209
Cene s popustom	6.200	7.020,00	142.000,00	122.000	38.300	44.200
Prihranek ob nakupu	1.534	1.745,20	35.237,50	30.102	9.500	11.009

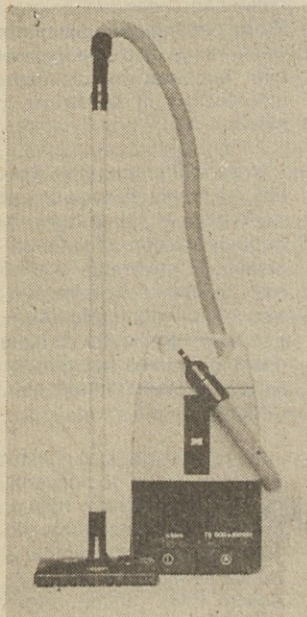
Naročila zbirajo sindikalni poverjeniki v vseh osnovnih organizacijah sindikata (povprašajte predsednika sindikata). Informacije lahko dobite v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani (IŠP TOZD PRODAJA, telefon 061/213-213, int.: 2112, 2166, 2162, 2192), kjer lahko izdelke tudi naročite. Vse naročene aparate boste lahko prevzeli v vaši delovni enoti, kamor vam jih bo dostavil prodajalec. Izdelke lahko kupite tudi neposredno v Tovarni TV sprejemnikov na Pržanu. Telefon 061/52-161, int.: 22, ali 27.

UGODEN NAKUP

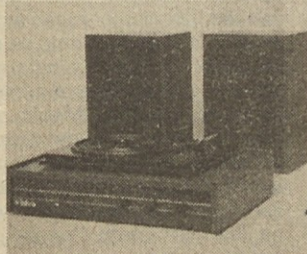
GOSPODINJSKIH APARATOV

Iskra — Široka potrošnja ponuja izredno ugoden nakup svojih izdelkov:

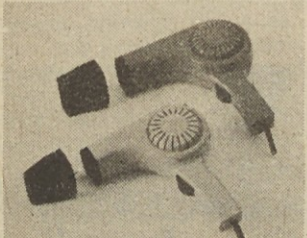
1. Sesalnika TS 900 (900 W)
2. Gramofona SNG 1040 stereo 2x4 W z ojačevalcem in zvočnima omaricama
3. Sušilnika las TINA S (500 W)
4. Varilnika folije VF

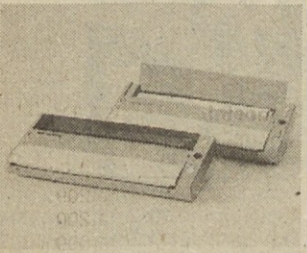
Sesalnik TS 900.

Gramofon SNG 1040.

Sušilnik las TINA S.

Varilnik folije.

Vsi izdelki so naprodaj s 15% popustom v treh obrokih brez pologa in brez obresti. Popust pomeni, da je treba za sesalnik TS 900, ki stane v trgovini 23.889 din odšteti le 19.900 in še to v treh obrokih, ki jih pričnete plačevati naslednji mesec po nakupu. Gramofon SNG 1040 velja v trgovini 21.526 din, za Iskraše pa je tokrat na voljo za 18.000 dinarjev. Sušilnik las TINA S lahko kupite za 3.200 dinarjev, v trgovini pa stane 3.808. Varilnik folije VF je cenejši za dobrih 600 dinarjev; v trgovini stane 4.118, tokrat pa je naprodaj za 3.500 dinarjev. In še tehnični podatki:

Sesalnik TS 900: moč 900 W, 8 priključkov, avtomatski navijalnik kabla, indikator napoljenosti vrečke.

Varilnik folije: je namenjen za pakiranje živil, ki jih hranimo v zamrzovalni skrinji.

Gramofon SNG 1040: omogoča predvajanje gramofonskih plošč v stere izvedbi; vgrajen je 2 x 4 W ojačevalnik z zvočnimi omaricami.

Fen TINA S: zmogljiv sušilnik las z močjo 500 W.

Prijave za nakup zbirajo v vseh temeljnih organizacijah in DSSS sindikalni poverjeniki (povprašajte pri predsedniku osnovne organizacije sindikata), informacije pa lahko dobite tudi po telefonu 061 213-213 interna 21-59 — **Božidar Borštnar** in interna 21-92 — **Mile Kandus**. Naročeni izdelki bodo dostavljeni po pošti, ali s kamionom tako, da jih boste lahko prevzeli v vaši delovni enoti.

Iskra

Iskra, SOZD elektrokovinske industrije
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Izobraževalni center, Ljubljana

V skladu s programom zagotavljanja kakovosti elektronskih elementov po sistemu IS 9000 v Iskri, sklepom KPO SOZD Iskra in področnega kolegija za kakovost o uvajanju tega sistema, razpisuje STROKOVNO USPOSABLJANJE po programu:

Izvajanje sistema IS 9000

od 20. 11. — 21. 11. 1985

Strokovno usposabljanje je namenjeno glavnim kontrolorjem in vodjem preizkusnih laboratorijev ter njihovim namestnikom v sistemu IS 9000.

Sistem za zagotavljanje kakovosti elektronskih elementov IS 9000, (skrajšano sistem IS 9000) je sistem elektronskih elementov ocenjene kakovosti in temelji na osnovah, ki so v celoti prevzete iz ustreznih mednarodnih sistemov in pospešuje Iskrin izvoz elementov višjega kakovostnega razreda. Glavni kontrolor s svojimi pooblaščenimi sodelavci je organizator in nosilec sistema IS 9000 v organizaciji združenega dela, ki proizvaja elektronske elemente ter mora zato temeljito obvladati vse podrobnosti sistema IS 9000. To znanje pridobi na tem seminarju.

VSEBINA:

1. osnove sistema IS 9000

razvoj in vzpostavitev sistema
zagotavljanje kakovosti elektronskih elementov po IS 9000

zgradba zagotovitvenih standardov
organizacija in funkcioniranje sistema

2. postopki ocenjevanja kakovosti

naloge proizvajalcev elementov
kvalifikacijska odobritev elementov
splošne zahteve za kontrolo
kontrola kakovostne ustreznosti
sistem spuščanja v prodajo
overjeni zapisi o preizkusih

VODJA PROGRAMA: Zoltan Zemljič, ing. Iskra IEZE, DSSS, Ljubljana

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega usposabljanja bomo pričeli 20. 11. 1985 ob 9. v Poslovni stavbi Iskre (zbor v recepciji), Ljubljana, Trg revolucije 3. Zaključek seminarja 21. 11. 1985 ob 18.

CENA strokovnega usposabljanja: V ceno 16.000.- din je vključena samo kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne in morebitne stroške si udeleženci uredijo v svojih TOZD, oz. DSSS.

PRIJAVE: Prijavnice pošljite najkasneje do 11. 11. 1985 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI. Podrobnejše informacije lahko dobite pri vodji programa Zoltanu Zemljiču tel. št.: 061/576-231, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.

Mali oglasi

»Iščem enosobno stanovanje, ali sobo za dve osebi, s souporabo kuhinje in kopalnice. Resne ponudbe na telefon: 571-160 (Selestina).

Fiat 126 P, letnik 1982 prodam. Informacije po telefonu (061) 722-443.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sobesednik
ing. Milan Železnik

Analiza izpred tridesetih let

»Najznačilnejše ugotovitve te analize,« je pred tridesetimi leti nadaljeval v svojem pisanju naš sobesednik, »se nanašajo prav na izdelke, ki v splošnem pomenijo za naše gospodarstvo investicijski strošek, to je telefonske centrale in električni števeci. Sedanji kupci naših telefonskih central in aparatov so po večini podjetja, ustanove, vojska in železnica. Ti pokupijo domala vso našo telefonsko proizvodnjo, ki znaša okoli 20.000 števk letno. Glavni kupec telefonskih central, to je PTT, pa je doslej skoraj izostal. Od obeh proizvajalcev telefonskih central v naši državi, Iskre in Nikole Tesle, kupujejo skupno

kakih 4—5 tisoč števk. Ni treba poudarjati, da ta količina niti za Iskro, niti za Teslo nič ne pomeni, nasprotno, prepričan sem, da bo morala PTT v najkrajšem času zavzeti v vprašanju svojega telefonskega prometa drugačno stališče, ker ima na razpolago zmogljivosti dveh domačih tovarn.

Dejstev, ki jih odkriva naša analiza, ni mogoče zakrivati pa naj jih obračamo po mili volji. Jugoslavija poseduje danes okoli 100.000 avtomatskih priključkov tako, da je s svojim povprečjem 0,6 telefonskega priključka na 100 prebivalcev predzadnja na evropski lestvici, zadnja je Albanija. Svetovno povprečje pa znaša okrog 3,5 priključka na 100 prebivalcev, kar je slučajno tudi češki procent. Če bi naša PTT hotela dohiteti, na primer, današnje Češkoslovaško, bi morali obe tovarni letno proizvajati 50.000 števk, da bi poraslo povprečje v Jugoslaviji na 3,5 števk na 100 prebivalcev in to bi bilo pri tako visoki proizvodnji šele leta 1971, tedaj pa bo imela tudi Češka veliko višji odstotek.

Ker svetovno povprečje tega razmerja prav tako raste, bi naša PTT to dohitela leta 1990, pod pogojem, da proizvodnja ne bi bila manjša od označene letne vrednosti. Tedaj bo svetovno povprečje okoli 7 priključkov na 100 prebivalcev.

Menim, da ne bomo več dolgo mogli zatiskati oči pred dejstvi, ker bo sicer Jugoslavija zdrknila na zadnje mesto v Evropi, kar pa verjetno ni namen. Poleg tega naše gospodarstvo že vsa leta po vojni kriči po izboljšanju javnega telefonskega prometa. Po naši analizi je letna proizvodnja 50.000 števk minimalna koli-

čina, da bi se mogla telefonska služba v naslednjih 30 letih približati svetovnemu povprečju.

To pa mora v okviru svojega gospodarstva zahtevati vsaj minimalni program.

Od celotne proizvodnje 50.000 števk bi na Iskro odpadla gotovo polovica tega, torej 25.000. Poleg tega ima Iskra v programu še 25.000 priključkov ostalih, to je železniških, stranskih ter drugih central, ki jih proizvaja že danes skoraj v tem obsegu. Tako bi nudila telefonija s svojimi 50.000 priključki na leto in 70 — 80.000 telefonskimi avtomatskimi aparati letno ugodno perspektivo naši proizvodnji.

Vrednost tega, letno proizvedenega blaga se bo gibala pri okoli 4,5 milijardah dinarjev, računano po naših današnjih cenah.

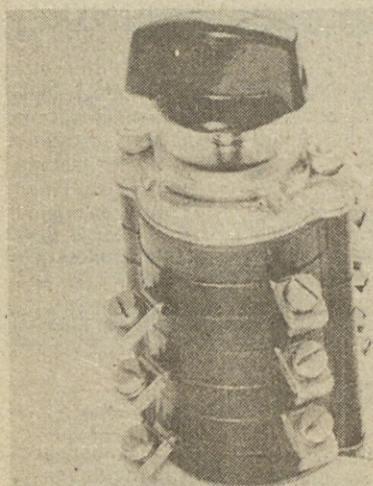
Zelo podoben primer imamo v proizvodnji električnih števk. Po naši analizi bi bila letna potreba v Jugoslaviji okoli 140.000 novih električnih števk. Pod tem pogojem bi se v prihodnjih 25 letih elektrifikacije dežele opremili vsi potrošniki v državi s temi merilnimi napravami. Tedaj bi znašalo število instaliranih števk cca 3.000.000 kosov. Pri taki množini pa letno proizvedena količina 140.000 števk krije le amortizirane, izrabljene in zastarele tipe števk, če je življenjska doba števca povprečno 20 let. Trenutna situacija pa kaže mnogo bolj neugodno, saj se naša prodaja stalno bori, da bi mogla plasiirati sedanjo proizvodnjo števk, to je približno 100.000 komadov letno. Tudi v tem primeru trdim, da je tak položaj le trenuten in, da imamo lepšo perspektivo pri tem izdelku.

Skupno z ostalimi merilnimi instrumenti, ki jih trg zahteva vsako leto vedno več, bo perspektivna proizvodnja znašala cca 2 milijardi dinarjev, računano po naših sedanjih cenah.

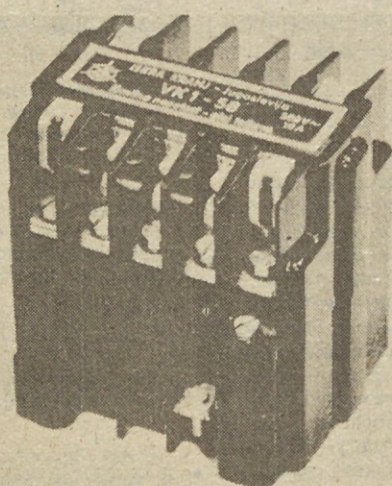
Jugoslovanskih potreb v asortimentu ostalih električnih instrumentov, ki jih že in onih, ki jih še nameravamo proizvajati, nismo mogli analitično zajeti, ker so te v vseh panogah gospodarstva. Treba pa je reči, da potrebe vsako leto zrastejo za nekaj odstotkov. Zato smo vzeli osnovne količine nekoliko nad sedanji — cca 50%. Poleg sedanjega asortimenta imamo še razne instrumente za indikacijo temperature, za regulacijo temperature in registrirne instrumente.

V panogi kinonaprav naša analiza ne obeta kakega posebnega napredka. V tej kulturni panogi Jugoslavija ni med zadnjimi ter se približuje povprečju v svetu. Po naši analizi bo sedanje število pri nas proizvedenih aparatov letno kar stalno potrebno za izmenjavo dotrajanih. Vrednost proizvodov iz te panoge pa bo znašala cca 1 milijardo din.

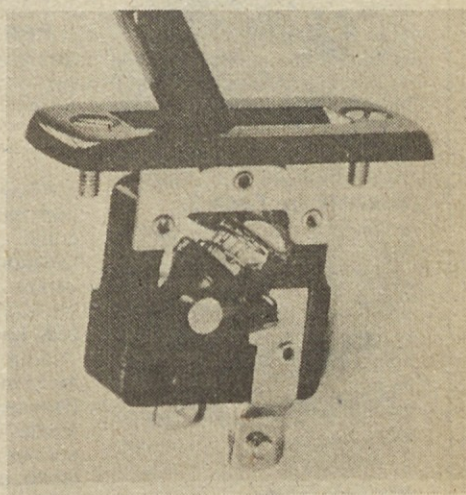
Panoga stikal, ki je v vrsti ostalih precej nova, bo po naši analizi nudila dobro zaposlitev naši proizvodnji, predvsem enakomerno zaposlitev bakelitne delavnice. Z uvedbo še nekaj tipov zaščitnih stikal bomo imeli stalen odjem teh izdelkov, ker sodijo med potrošni material. Značilno je, da je doslej že nekaj tovarn v Jugoslaviji poskušalo s to proizvodnjo pa nobena ni dosegla uspeha, niti proizvajalci ne kažejo kdovekaj zanimanja za to proizvodnjo. Menim, da je glede na finese, ki jih zahteva ta proizvodnja, naš izbor pravilen, perspektiva za proizvodnjo pa zanesljiva. Letna vrednost bo predvidena na cca 1,3 milijarde dinarjev po današnjih cenah.

Paketno stikalo

Kontaktor VK 1 10A

Klecno stikalo

Drugi o nas

● Beograjski inštitut za zunanjo trgovino je tudi za prvo polletje letošnjega leta izdelal seznam največjih jugoslovanskih izvoznikov, ki so ga z bolj, ali manj obširnimi komentarji objavila skoraj vsa jugoslovanska sredstva javnega obsevanja. Med 2000 največjimi izvozniki je tudi tokrat na prvem mestu sarajevski Energoinvest, ki je v prvi polovici letošnjega leta izvozil blaga za 171,6 milijonov dolarjev. Druga je reška ladjedelnica »3. maj«, na tretjem mestu pa je SOZD Iskra z izvozom 91,8 milijonov dolarjev.

● Delavska enotnost je objavila obširen prispevek o dosežkih in načrtih Iskrine tovarne uporov v Šentjernej. V TOZD Upori so v prvi polovici letošnjega leta kar dobro poslovali in dosegli zastavljene poslovne načrte. Kolektiv si krčevito in za zdaj tudi uspešno prizadeva, da bi z ustreznimi poslovnimi in tehnološkimi potezami povečal svoj dohodek in v kar največji meri odstranil neugodne vplive domačih in svetovnih gospodarskih razmer. Da bi obdržali domači, zlasti pa tuji trg, so prisiljeni vložiti precejšnja sredstva v povečanje proizvodnje zahtevnejših in dražjih ter na trgu bolj iskanih vrst uporov. Zdaj izdelajo na leto približno 400 milijonov ogljenoplastnih uporov ter 50 milijonov metalplastnih. V načrtu imajo petkratno povečanje proizvodnje metalplastnih uporov. Obsega proizvodnje ogljenoplastnih uporov ne bodo povečali, pač pa bodo namesto navadnih izdelovali vse več kapičastih, ki so na svetu vse bolj iskani in imajo tudi višjo ceno.

● Dopisnik Dela v Zvezni republiki Nemčiji Božidar Pahor je pred časom obiskal predstavnike nekaterih naših pomembnih gospodarskih podjetij v ZRN, zlasti v Münchnu in svoje vtise strnil v obširen članek v sobotni prilogi. Med drugim se je pogovarjal tudi s predstavnikom Iskre Cefre v Münchnu in Iskre Elektronik v Stuttgartu. Predstavnik Cefre je povedal, da ta firma, katere lastnik je od leta 1976 Iskra, pospešuje izvoz Iskrine tudi drugih organizacij iz vse Jugoslavije. Pospešuje izvoz Iskrinih izdelkov s področja varilne tehnike, industrijske avtomatike, avtoelektrike, optičnih izdelkov za kinoprojektorje itd. Leta 1984 je izvoz izdelkov elektrovinske industrije dosegel vrednost 1,6 milijona DM. Direktor Iskre Elektronik, ki je bilo prvo podjetje Iskre v tujini in je med najpomembnejšimi slovenskimi podjetji v ZRN, je povedal, da je podjetje ves čas poslovalo uspešno in je nenehno večalo svoj delež prodaje na

nemškem trgu. Približna letna rast prodaje znaša 5%. Leta 1981 je vrednost izvoza dosegla 41 milijonov DM, za leto 1985 pa načrtujejo, da bodo prvič prebili mejo 100 milijonov DM.

● Beograjska Borba je objavila daljši prispevek o tem, koliko in po čem izvažajo SOZD Iskra. Dopisnik Borbe v Sloveniji Jovan Pjević med drugim piše, da je za Iskrin izvoz značilno troje: izvozna strategija je koncipirana kompleksno in dolgoročno; več kot dve tretjini izvoza tvorijo različne oblike kooperacij s tujimi partnerji in prenos tehnologije; prek 85% vrednosti izvoza (v glavnem konvertibilnega) realizirajo prek lastne proizvodno-trgovske mreže v inozemstvu. V Iskri se ne pritožujejo zaradi »nizkih izvoznih cen« in pravijo, da so cene na svetovnem trgu stabilne. Treba pa se je prilagajati zakonom in običajem, ki veljajo na teh trgih in tu ne pomaga nobeno jadikovanje. Glede uvoza predstavlja poseben problem uvoz opreme. Vrednost tega uvoza znaša letno le okrog 7 milijonov dolarjev, za normalen razvoj pa bi morala znašati prek 20 milijonov dolarjev letno. V Iskri pravijo, da jim največji glavobol povzročajo nestabilni pogoji gospodarjenja. Posebej še zato, ker od ideje do realizacije nekega sistema preteče celo 5 do 7 let. Zato poudarjajo, da bi bolj ustrezali celo manj ugodni pogoji, samo da se ne bi tako pogosto spreminjali.

● Iz DO Iskre — Avtoelektrika prihajata dve pomembni novosti, o katerih je pisalo ljubljansko Delo pa tudi nekateri drugi časopisi. Najprej so to zaganjalniki za težka gospodarska vozila, ki so jih v drugi polovici avgusta začeli delati v TOZD Veliki zaganjalniki v Šempetru pri Novi Gorici. Izdelek so razvili doma in naredili iz domačih materialov. Doslej so jugoslovanski proizvajalci težjih gospodarskih vozil zaganjalnike morali kupovati na tujem za devize. Ko bo proizvodnja stekla, bodo vsako leto naredili najmanj 10 tisoč zaganjalnikov, obljublja pa tudi konkurenčno ceno.

Druga novost je suha vžigalna tuljava, ki so jo uvedli v proizvodnjo v Iskrini tovarni vžigalnih tuljav v Bovcu. Novi izdelek je dolgoročno zelo perspektiven in ima precejšnjo prednost pred dosedanjimi klasično vžigalno tuljavo. Že prvo serijo bodo izdelali za francosko firmo Remix iz Toulousea. V bodoče pa bodo mesečno proizvedli okoli 10.000 tuljav.

Iz tujega strokovnega tiska

Vrtanje v zemljo

Politiki se pripravljajo, geologi pa veselijo zaradi načrta, po katerem bodo v Zahodni Nemčiji zvrtili v zemljo najglobljo vrtno. Na rešetusta dva zahodnonemška kraja, kjer naj bi vrtali 14 km globoko, torej najgloblje doslej. Namen vrtanja je predvsem spoznavanje anatomije zemeljske skorje, pri čemer bodo geologi ugotovili mnoga do sedaj še neznan dejstva, ki jih bodo izkoristili pri vrtanju na novih naftnih poljih.

Najgloblja vrtna je doslej na polotoku Kola v sovjetskem Lednem morju. Tam so vrtali do globine 12 km. Nova naloga ni preprosta, saj je v tej globini temperatura že 260 °C. Izбира kraja bo strogo določena, saj bo potekala natanko na točki, kjer se stikata dve podzemeljski »plavajoči« plošči tako, da bodo od raziskav imele korist tudi seizmologi.

Gasilci proti PVC

Francoski varnostni strokovnjaki iz Grenobla odsvetujejo uporabo izdelkov iz polivinil klorida v bivalnih prostorih. Vse obnove takšnih prostorov naj bi poslej potekale brez uporabe PVC materialov, oz. podobnih snovi, ki temelje na mineralnih oljih. Uporaba PVC materialov povzroča dodatno ne-

varnost pri požarih. Namesto tega naj bi zlasti za kanalizacijske naprave uporabljali lito železo. V Franciji se je lani zadržilo pri požarih 300 ljudi samo zaradi strupenih plinov, ki so nastali pri gorenju PVC, oz. podobnih materialov.

Čipi skoraj zastoni

Ameriška proizvodnja mikroelektronskih čipov je v resni krizi. Po mnenju Jacka Breedleja, predsednika In-Stat Inc., je proizvodnja polprevodniških pomnilnikov skoraj docela razvrednotena. Medtem ko je 64-M-RAM čip veljal še pred letom dni 3,50 dolarja, je padla cena zanj sedaj že na 0,75 dolarja in celo manj. Proizvajalci računalnikov si ustvarjajo visoke dobičke, proizvajalci mikroelektronskih čipov pa so zajadrali v rdeče številke in marsikateremu že grozi stečaj. (International Business Week, New York).

Prenosna umetna pljuča

Na univerzi v Tokiu sta prof. Yasuhiro Fukui in Takeši Kavamura razvila novo vrsto umetnih pljuč. Raziskovalcema je uspelo izdelati izredno majhno obliko iz polipropilenskih vlaken, ki delujejo pri normalnem krvnem tlaku. Črpalka potiska kri v umetni organ. Zanimivo je,

da poteka izmenjava kisika izredno dobro. Umetna pljuča bodo uporabljali pri srčnih operacijah pa tudi kot prenosni aparat pri pacientih s težkimi kroničnimi dihalnimi težavami.

(The Japan Times, Tokio).

Seneni nahod

Seneni nahod napada človeštvo ne glede na starost. Ogroženi so tako starci, kot tudi dojenčki. Poglaviti znaki so moker nos, solzeče in vnete oči ter povišana telesna temperatura. Zdravniki svetujejo, da naj se prizadeti podnevi ne sprehajajo in naj živijo v zaprtih prostorih. Cvetni prah je v zraku samo podnevi, zato so okna lahko odprta zvečer in ponoči. Samo v Zahodni Nemčiji je dva milijona ljudi, ki trpe zaradi te alergične bolezni senenega nahoda in v težkih primerih tudi astme.

Nova vrsta letal

Sliši se neverjetno, vendar strokovnjaki zatrjujejo, da se bo kmalu uresničilo. Gre za superhitro letalo, ki naj bi preletelo razdaljo med New Yorkom in Los Angelesom v 12 minutah, razdaljo do Avstralije pa v pol ure. Letalo pa bo zmoglo še več, npr. transportirati tovar v vesolje in bo tako lahko nadomestilo Space Shuttle. Znanstveni svetovalec ameriškega pred-

sednika George A. Keyworth je poudaril pred kratkim na komiteju v Beli hiši, da bo nova tehnika odprla vrata novim vojaškim in civilnim letalom. Z novo vrsto motorjev bodo možne hitrosti v velikih višinah, ki so sedaj le domena raket. Novost je sprožila v ameriških letalskih bojnih silah veliko navdušenje. International Business Week, New York.

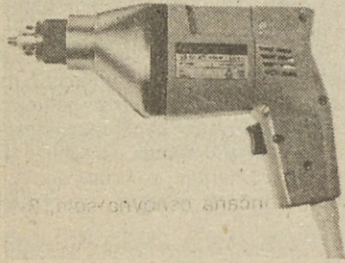
Gnojila iz vtičnice

Dva londonska biologa sta opazovala tobačno steblo v reagenčnem steklu (reagent = snov, s katero ugotovimo v kemičnih spojinah navzočnost, ali množino določenih snovi). Ko sta spustila skozi rastlino enosmerni tok komaj milijoninke ampera, sta po desetih dneh opazila pospešeno rast stebela, po dvajsetih dneh pa že izredno rast. Pri tem je bila odločilna smer električnega toka. »Negativni« je pospeševal rast laboratorijskih kultur za 70%, nasprotna polarizacija pa je učinkovala na rastline komaj zaznavno. Na podlagi teh eksperimentov menijo biologi, da bodo v naslednjem stoletju vrtničkarji in seveda tudi vsi poljedelci pospeševali rast kultur z električno energijo preprosto prek vtičnice, brez dodatnih umetnih gnojil.

UGODEN NAKUP

Iskra — Industrija za električna orodja Kranj

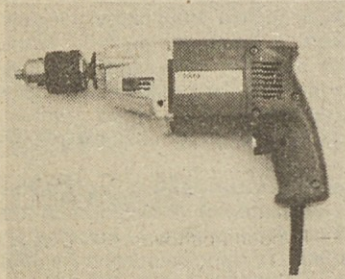
Če ste nameravali kupiti električni vrtalnik, krožno žago, ali kombi garnituro pa tega doslej še niste storili, potem vas bo naša ponudba prav gotovo razveselila. Za 20% ceneje in na pet obrokov lahko kupite naslednje naše stroje:

Vrtalnik VS 401 A se odlikuje po izredno majhni masi, zato zelo ustreza za najrazličnejša montažna dela

20.211,50 din

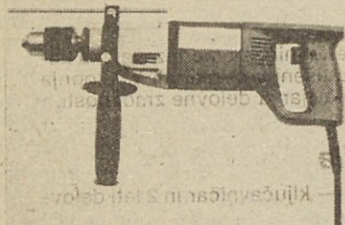
VS 401 A
380 W, 1600 vrtljajev/min,
Ø8 mm za jeklo, Ø15 mm za les,
1,35 kg

Vibracijski vrtalnik VV 508 T je ustrezno oblikovan, da ga lahko trdno in z lahkoto držimo v rokah. Njegova moč in število vrtljajev zagotavlja uspešno obdelavo najrazličnejših materialov: lesa, jekla, barvnih kovin, plastike, opečnega zidu in tudi najtršega vibrirnega betona.

18.875,00 din

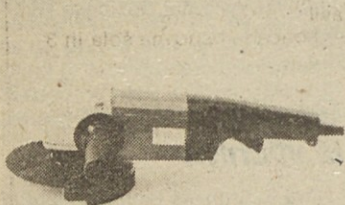
VV 508 T: 520 W
0—540/0—1400 vrtljajev/min
30—10800/0—28000 vibracij/min
vrtanje v jeklo 10 mm, v les 20 mm, v beton 12 mm, masa 1,9 kg

Vibracijska vrtalnika VV 602 D (zaprt ročaj) in VV 602 E (pištoli ročaj) sta profesionalna vrtalnika za zahtevnejša dela. Učinkovit vibrirni mehanizem in ergonomsko oblika zagotavljata tudi lahko in učinkovito vrtanje betona, opeke in drugih materialov. Z dodatnim adapterjem se na stroj lahko vpnejo tudi priključki klip klap.

40.423,00 din

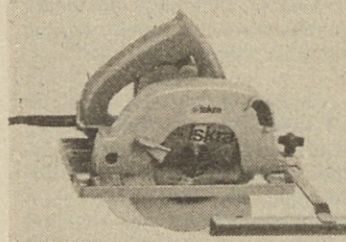
VV 602 D in VV 602 E
650 W, 2000 vrtljajev/min
13.600 in 40.000 vibracij/min
Ø13 mm za jeklo, Ø16 mm za beton
3,3 kg

Kotni brusilnik KB-128 C odlikuje razmeroma močan motor in majhna masa, kar je posebno primerno za delo v težjih razmerah. Posebno varnostno stikalo onemogoča slučajno vključitev stroja.

KB-128 C
1200 W, 8300 vrtljajev/min.,
Ø brusne plošče 178 mm,
masa 3,9 kg

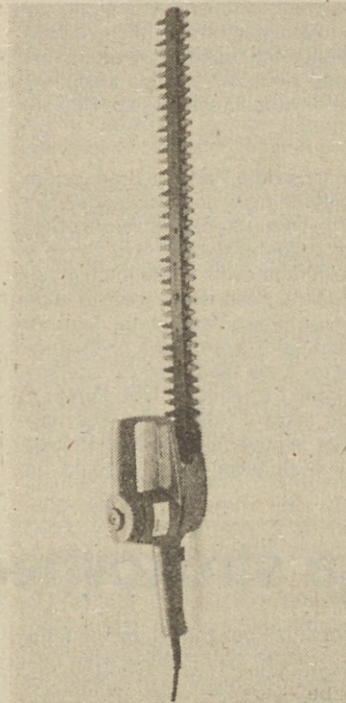
46.198,00 din

Krožna žaga KZ 55 D je majhna, priročna ter ima močan motor. Žaga je opremljena z listom z vidia zobci za žaganje trših materialov.

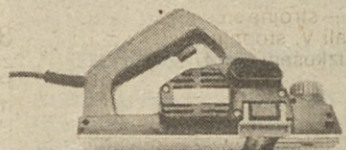
31.977,50 din

KZ 55 D
830 W, 4500 vrtljajev/min
rez do 55 mm, 4,5 kg

Vrtno škarje SV 60 A. Žive meje in drugo okrasno rastlinje moramo dva do trikrat letno postržiti, letni čas striženja pa je odvisen od vrste rastlinja. S tem dosežemo enako-mernejšo in gostejšo rast, seveda pa tudi lepši izgled. Striženje z običajnimi ročnimi vrtnimi škarjami je zelo zamudno in tudi naporno delo, zato to opravilo rajši prepustimo električnim vrtnim škarjam. S temi škarjami je striženje bistveno hitrejšo in lažje. Prednosti škarij SV 60 A so: večja učinkovitost zaradi dvojnega rezila, dvojni, nasprotno se gibajoči rezili, dolgo rezilo: 600 mm. Škarje so lahke in vzdržljive. Uporabnika varuje dvojna izolacija. Radio in TV motnje so dušene do predpisane nivoja. Tehnični podatki: vhodna moč 320 W, hodi v minuti 1800, dolžina rezila 600 mm, dvojni tip rezila, masa 2,4 kg.

28.874,00 din

Skobeljnik SK 82 B. Prednosti: močan 400 W motor, lahko zamenljivi noži z vidia rezili z obeh strani, 2 V utora (žleba) za žebljenje robov, gibljivi varnostni pokrovček, varnostno stikalo preprečuje nenamerno vključitev, gumb za nastavljanje globine z varnostnim položajem, tiho delovanje, prostor za shranjevanje šestrobne vtičnega ključa, dvojna izolacija v skladu z Evropskim varnostnim standardom (CEE 20, Cenelec HD 400), radio/TV dušenje motenj, v skladu z EEC predpisi (82/499). Tehnični podatki: glej prospekt. Osnovni pribor: komplet nožev z vidia rezili z obeh strani šestrobni vtični ključ

23.099,00 din

V ceni je že vračunan prometni davek, kot je to zakonsko določeno. Pologa za kredit ni, letna obrestna mera na glavnico pa je 28%. Informacije in pogodbe dobite v Kranju pri Beti Bolka (22 221, int.: 28 — 51) in v Ljubljani pri Veri Dolinšek (213 — 213, int.: 15 — 95).

Zahvale

Ob smrti moje mame

Justine Ujčič

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in osnovni organizaciji sindikata TOZD, Naprave za energetiko, za sprejeta sožalja, vence in spremstvo na njeni zadnji poti

hči Sonja Istenič

Ob smrti našega očeta

Vinka Lavtarja

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem DO Kibernetika, TOZD Orodjarna in DO Telamatika, TOZD ATC — oddelek GPP za sprejeta sožalja, vence, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti

sin Peter in hči Olga z družinama

Iskra — Baterije Zmaj, n.sol.o.
61000 Ljubljana, Stegne 23

Na podlagi 22. člena Zakona o delovnih razmerjih in skladno z določbami statuta in Pravilnika o delovnih razmerjih delovne skupnosti skupnih služb delavski svet DSSS razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za

— vodenje področja kontrole kakovosti

(ni reelekcija)

Kandidati morajo poleg zakonskih pogojev in pogojev iz družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin izpolnjevati še naslednje:

— da imajo visoko, ali višjo izobrazbo tehnične smeri in nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj ter aktivno znanje angleškega, ali nemškega jezika.

Kandidat bo izbran za mandatno dobo 4 let.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na gornji naslov, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o odločitvi delavskega sveta obvestili v 60 dneh od poteka razpisnega roka.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge v

delovni skupnosti skupnih služb

1. Vodja prodajne službe

Pogoj: VII/1, ali VI. stopnja strokovne izobrazbe — dipl. ekonomist in 3 leta delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. Analitik kakovosti

Pogoj: VI/1 stopnja strokovne izobrazbe — računalniške, strojne, kemijske, ali elektro smeri in 2 leti delovnih izkušenj, ali V. stopnja strokovne izobrazbe z možnostjo ugotavljanja delovne zmožnosti.

Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

3. Konstruktor I.

Pogoj: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — strojna smer in 4 leta delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

4. Konstruktor II.

Pogoj: VI. stopnja strokovne izobrazbe — strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri konstruiranju orodij, ali V. stopnja strokovne izobrazbe — strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj z možnostjo (dokazovanja) ugotavljanja delovne zmožnosti.

Poskusno delo traja 50 delovnih dni.

5. Referent plačilnega prometa

— za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

Pogoj: ekonomski tehnik in 3 leta delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 50 delovnih dni.

TOZD Baterije Ljubljana

1. Energetika

Pogoj: VI. stopnja strokovne izobrazbe — elektroenergetik in 2 leti delovnih izkušenj, ali V. stopnja strokovne izobrazbe in 3 leta delovnih izkušenj, z možnostjo ugotavljanja delovne zmožnosti.

Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. Kovinorezalska opravila

Pogoj: IV. stopnja strokovne izobrazbe — rezkalec in 4 leta delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

3. Izvajanje tehnične kontrole

Pogoj: III. stopnja strokovne izobrazbe — skrajšani program elektrokemijske usmeritve, leto dni delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

4. Transportna opravila

Pogoj: I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osnovna šola, 3 mesece delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

5. Ključavničarska opravila

— 2 izvajalca

Pogoj: IV. stopnja strokovne izobrazbe — ključavničar in 2 leti delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

6. Več delavk

za izvajanje proizvodno-baterijskih opravil — za določen čas (nadomeščanje delavk za čas porodniškega dopusta in zaradi povečanega obsega proizvodnje).

Pogoj: I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osnovna šola in 3 mesece delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 3 mesece.

TOZD Specialne baterije Šentvid pri Stični

1. Vodenje sektorja operativne tehnične kontrole

Pogoj: VI. stopnja strokovne izobrazbe tehnične smeri, zaželena kemijska usmeritev in 3 leta delovnih izkušenj, ali V. stopnja strokovne izobrazbe, z možnostjo ugotavljanja delovne zmožnosti.

Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. Ključavničarska opravila

Pogoj: IV. stopnja strokovne izobrazbe — ključavničar in 2 leti delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

3. Delavka

za izvajanje proizvodno-baterijskih opravil

Pogoj: I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osnovna šola in 3 mesece delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Organizacija ima urejeno družbeno prehrano in organiziran prevoz na delo z lastnimi avtobusi.

Interesenti naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kadrovske službi Iskra — BATERIJE ZMAJ, Industrija baterij in svetilk, Ljubljana, Stegne 23, v 8 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

»Osnove vakuumske tehnike«

Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije je v zadnjih letih organiziralo več tečajev iz OSNOV VAKUUMSKE TEHNIKE. Zaradi velikega zanimanja nameravamo tečaj ponoviti v dneh od 5. do 7. novembra 1985. Tečaj bo v prostorih Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko, Teslova 30, Ljubljana. Obsegal bo 20 ur predavanj z naslednjimi temami:

1. pomen in razvoj vakuumske tehnike
2. fizikalne osnove vakuumske tehnike
3. vakuumske črpalke (membranske črpalke in črpalke s tekočinskim obročem)
4. rotacijske črpalke
5. kinetične črpalke na pogonsko tekočino, paro, oz. plin (ejektorske in difuzijske črpalke)
6. sorpcijske črpalke
7. vakuumski spoji in tesnilne
8. vakuumski sistemi

9. vakuummetri

10. odkrivanje netesnih mest (leak detekcija)

11. vakuumski materiali in delo z njimi

12. vakuumske tankoplastne tehnologije

13. pomen površin v vakuumski tehniki in njihova karakterizacija

14. vakuumska higiena in čisti postopki

15. doziranje, čiščenje in preiskave plinov

16. šest ur vaj in ogled inštituta

Tečaj je namenjen, tako vzdrževalcem in razvijalcem vakuumskih naprav, kot tudi raziskovalcem, ki pri svojem razvojnem, oz. raziskovalnem delu potrebujejo vakuumske pogoje. Kotizacija za udeležence iz organizacij združenega dela je 20.000.-. Vsak udeleženec prejme zbornik predavanj OSNOVE VAKUUMSKE TEHNIKE: Prijave sprejema organizacijski odbor (Pavli, Nemanič, Zavašnik), ki daje tudi vse dodatne informacije na telefonski številki (061) — 263-461.

Predsednik:

mgr. Monika Jenko, dipl. ing. met.

Iskra

**Iskra-Industrija širokopotrošnih izdelkov,
TOZD—Tovarna televizijskih sprejemnikov — TV Pržan,
61000 Ljubljana, Andreja Bitenca 68**

Razpisna komisija TOZD TV Pržan razpisuje dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za 4 leta

— vodja ekonomsko analitskega sektorja

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko izobrazbo ekonomske smeri
- da imajo najmanj 4 leta delovnih izkušenj na podobnih odgovornih delih delavca s posebnimi pooblastili.

Mandat za opravljanje del in nalog traja 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Iskra Široka potrošnja, TOZD Tovarna televizijskih sprejemnikov TV Pržan, 61117 Ljubljana, Andreja Bitenca 68, z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Iskra

**Iskra Commerce, n.sol.o.,
Delovna skupnost skupnih služb,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3**

vabi k sodelovanju sodelavca za nedoločen čas

v Sektor za spremljanje Iskrine INO mreže

tajnico

pogoji:

- končana ekonomska srednja šola ali štiriletna upravno administrativna šola
- 2 leti delovnih izkušenj
- aktivno znanje stenodaktilografije
- 2 mesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo v roku 8 dni na naslov: ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA, KADROVSKI SEKTOR, Topniška 58.

Vabilo štipendistom!

Če te zanima ustvarjalno delo na področju elektronike in računalništva — pridi v naš Klub.

Pri nas boš našel potrebno opremo in strokovno pomoč.

Vse informacije o delu Kluba boš dobil na SKUPŠČINI Kluba inovatorjev SOZD Iskra, ki bo

dne 16. oktobra 1985 ob 19. na Fakulteti za elektrotehniko, Ljubljana, Tržaška 25, predavalnica P-2

Po kratkem uradnem delu Skupščine (volitve) bomo predvajali zanimive strokovne filme o elektroniki, se dogovorili glede ekskurzij — ogledov tovarn in o vsem, kar vas zanima.

ODBOR KII

Naši delavci iz TOZD PMD, DO Elektrozveze, so nam povedali, da so izkoristili lepo vreme in si šli nabirati psiho-fizično kondicijo na Triglav. Seveda vse v smislu priprave za preseganje delovnih norm v naslednjih mesecih. (B. Č.)

Obir

Planinska sekcija DO Iskra Kranj bo priredila v soboto, 5. oktobra 1985, izlet na zamejski vrh v Karavankah-Obir.

Z avtobusom, ki bo imel odhod izpred hotela Creina ob 6., se bomo peljali čez Ljubelj in skozi Borovlje, do naselja Trkelj v dolini Šajda. Od tu se bomo povzpeli na sedlo Šajda (1069 m) in dalje skozi gozd v lepih zavojih, naravnost na Kravji vrh (2024 m), kjer se odpre sloviti razgled. Do vrha Obirja, ki mu pravijo tudi Ojstrc (2142 m), je po grebenu le še pol ure hoje (skupaj je vzpona 3,5 ure). Če nam bo vreme naklonjeno, bomo sestopili mimo Kapelske kočice do naselja Reberca, kjer nas bo čakal avtobus in nas čez Jezerski vrh »dostavil« v domovino.

Za prijetno potepanje bosta poskrbela vodnika Peter Leban in Jože Trilar. Tura ni posebno zahtevna, potrebna je normalna planinska oprema. Ne pozabite na veljavni potni list in nekaj šilingov za čaj (menjava je slaba). Cena prevoza bo 800.- din.

Prijave in vplačila sprejema V. Pajk iz tajništva DO ERO, tel.: 2822 do srede 2. oktobra.

Kaj hranimo v kleti

Premog mora biti shranjen tako, da ga lahko zajemamo z lopato, ne da bi pri tem prah padal na shranjena živila.

Korenasta zelenjava: v posebno temen kot kleti postavljamo zabojček, napolnjen s peskom. Vanj čez zimo shranjamo različno zelenjavo; npr. peteršilj, zeleno, korenček in sicer tako, da cel koren leže položimo v pesek, tako da samo zeleni deli štrlijo iz peska. Na tak način se koren ne bo osušil, ali splesnel, hkrati pa bo ohranjen vso zimo. Repo lahko postavite tudi v kot na kup.

Kislo zelje v deži, ali v večjem sodu prav tako shranimo v klet. Isto velja za kislo repo, saj v shrambi preveč zaudarja, predvsem na poletje.

Krompir za ozimnico mora biti povsem suh, shranjamo pa ga najbolje v septembru, ali oktobru. Za normalno uporabo računamo na osebo po 50 kg. Pri nakupu krompirja seveda pazimo da si kupimo vrsto, ki se najbolje drži in je hkrati tudi najokusnejša. Pri nas je to cvetnik, ali beli igor.

Krompir moramo skladiščiti tako, da se spodnji sloji lahko rabijo pred gornjimi. To živilo lahko lepo shranimo tudi v zabojih, ki jih sami pripravimo iz letev (na sliki 2). Na goli pod ne smemo vsipati krompirja, v vsakem primeru pa spodnji in zgornji sloj krompirja pokrijemo s papirjem za zavijanje, ali pa s starimi tenkimi vrečami.

Zgodaj spomladi moramo pregledati pripravljeni krompir, tako zaradi gnitja, kot tudi zaradi kaljenja. Krompirje, ki so vzkalili, je treba takoj uporabiti, četudi velja, da s posipanjem z neškodljivimi dezinfekcijskimi sredstvi lahko preprečimo prerano klitje tako, da pri tem krompir ne izgublja okusa.

Omara za ozimnico v kleti. Vse zaloge živil morajo biti shranjene v suhi kleti na policah, ali v posebnih omarah. Zato predlagamo, kako pripravite police za takšno omaro:

celotna višina je 2 m, glöbina 30 cm. Razmak med pregradami med 30 in 50 cm. Ker so konzerve, oz. kuhana živila v steklenih posodah, ne smemo postavljati druga na drugo. Zelo ustreza 30 cm visoka pregrada. V predelku, ki je visok pol metra pa lahko shranjamo različne steklenice. Zato je police najbolje pripraviti tako, da so pomične in, da jih lahko spreminjamo glede na potrebe. Lahko naredite tudi vratca, na katerih je mreža. Ta prepušča zrak, hkrati pa preprečuje pot mrčesu.

Sveže sadje in zelenjava v kleti morajo biti na zraku. Zato jih najbolje shranjamo v zabojčke iz letev, na ta način pa jih lahko kontroliramo in obnavljamo zalogo.

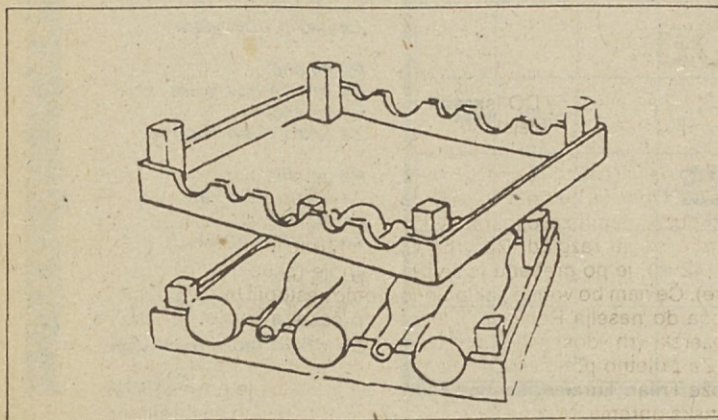
Vkuhana živila v steklenih kozarcih lahko shranjamo samo v suho in zračno klet, v kateri temperatura ne pade pod ničlo in to v najtemnejši kot. Če take kleti nimamo, je bolje, da te vrste živila hranimo v shrambi. Če je potrebno, postavljamo te steklenice tudi v sobo, vendar soba ne sme biti ogrevana.

Kislo zelje in slane kumare in tista živila, ki rada vro, ne smejo biti shranjena v bližini sadja, sveže zelenjave, ali krompirja.

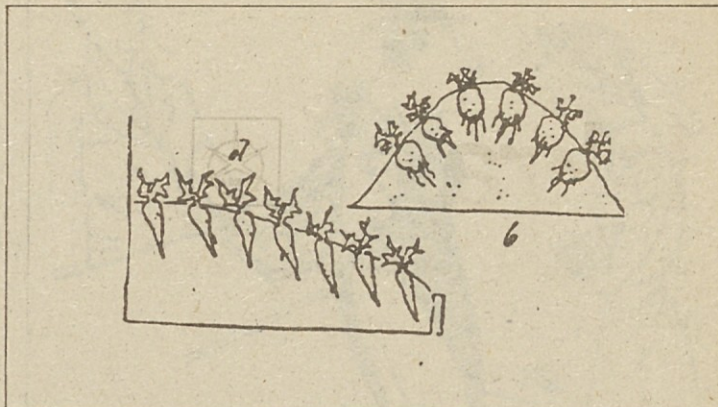
Za shranjevanje vina obstaja nekaj možnosti: sodčke postavljamo na trdno podlago, steklenice pa na police za steklenice. Bela, rdeča in pen- eča vina shranjamo v steklenicah v ležečem položaju, steklenice pa smemo postavljati tudi drugo na drugo. Znano je, da se vina v sodčkih ohranjajo slabše, kot v steklenicah. Vina prav tako ne smemo shranjevati v plastičnih posodah.

In česa v kleti ne smemo shranjevati?

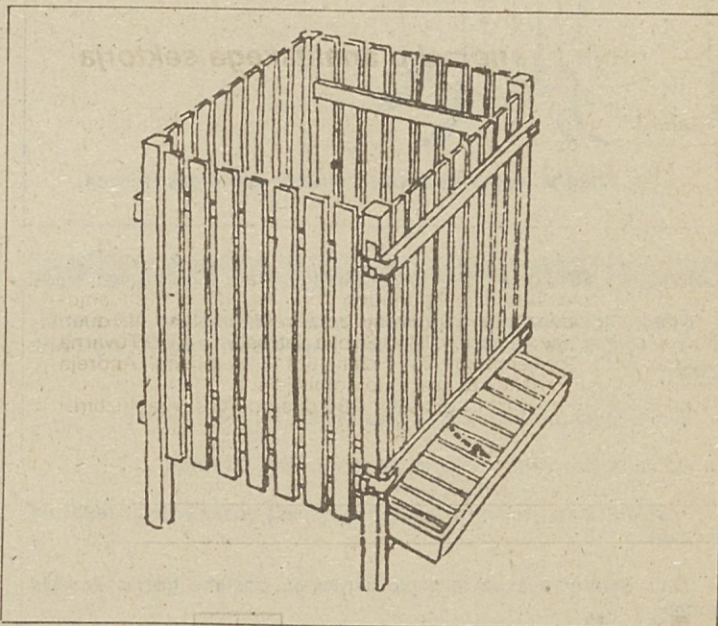
Starega papirja, lesne volne, zaradi nevarnosti požara in še bolj zaradi tega, ker se v teh rečeh rada zadržuje in množi golazen. Prav tako v kleti ne smemo shranjevati starega pohištva, oblek in odpadkov.

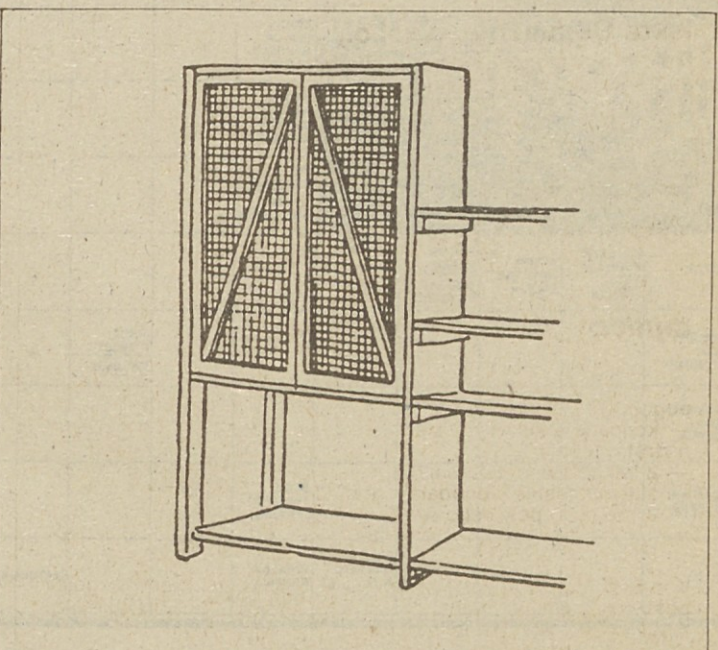
Praktični leseni zabojčki za steklenice, ki jih lahko nalagamo drug na drugega

Ko jeseni zakopljemo v pesek korenje(a), zeleno(b) in peteršilj moramo liste pustiti zunaj

Krompir je treba vedno jemati od spodaj. Tak zaboj iz letev lahko napravite sami

Praktična omara za shranjevanje živil v kleti. Na vratih je gosta žična mreža, ki omogoča zračenje in ščiti pred mrčesom

— Nisem rezervirala sobe, nisem več tvoja tajnica.

Misli

— Umetnost klovna močno presega to, kar o njej mislimo. Ni ne komična ne tragična. Je komično ogledalo tragedije in tragično ogledalo komedije.

— Svet je oder, prideš, vidiš in greš mimo.

— Običajno sovražimo tiste, ki jih ne moremo prezirati.

— Poslednji izraz vseh misli in najpreprostejša oblika vseh prizadevanj je — molk.

— Tisti, kateremu zaupate svojo skrivnost, postane gospodar vaše svobode.

a. novak

Pa se sliš' ...

Pa se sliš' ...
Od Iskre dober glas
Pa se sliš' ...
Tja dol v turško vas.

Pa se sliš' ...
Da gre za novi utrip
Pa se sliš' ...
Za Iskrin novi »čip«.

Pa se sliš' ...
Da gre za nov izum
Pa se sliš' ...
Za Iskro pravi »boom«.

Pa se sliš' ...
Za Iskrin novi val
Pa se sliš' ...
Za Iskrin »digital«.

Pa se sliš' ...
Za Iskrin nov korak
Pa se sliš' ...
Da v Iskri mora delat vsak.

S. Bucik

				ISKRA	PODSTRE- ŠNA SOBICA	STARO GRŠKI PESNIK	KDOR SE BAVI S STROJE- NJEM	MEHKA TKANINA ZA PLENICE	IVAN MINATTI	VOJNA LUKA V ZRN	DANSKA IGRALKA NIELSEN
				ZGANA PIJACA S KOMAR- ČKOM							
				APOLO- NOVA SESTRA ARTEMIDA							
				DEL STOPALA TURŠKI OBLASTNIK					EDVARD TELLER MESTO V OHIU		
ISKRA	ZACETEK PREBAV- NEGA TRAKTA	AVTOR »MIKI.OVE ZALE«	PASTIR. PESEM DROG V KOZOLCU								
PRIJAZ- NO DEJANJE						TIBET. GOVEDO KESANJE				PESTNER	OKRASNA PTICA
AKVARIJ- SKA RIBICA								NASILNA TATVINA MURSKA SOBOTA			
MAMINA SESTRA					SLOV. TENORIST (ANTON)						
OČE			SESTAVIL R. M.	IGRALNA KARTA			MATERIJA				

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.